

Het 'essentialisme' van Vincent Van Duysen

Vincent Van Duysen (°1962, Lokeren) is architect, interieurontwerper en vormgever. Hij volgde de richting Architectuur aan Sint-Lucas Gent en richtte in 1990 zijn ontwerpstudio op in Antwerpen. De drijvende kracht achter zijn werk is de nauwe relatie tussen deze drie domeinen. Zijn stijl wordt gekenmerkt door purisme en verfijnd materiaalgebruik: tijdloze ontwerpen, teruggebracht tot hun essentie. Hij ontwerpt woningen, winkels en kantoren over de hele wereld en ontwerpt meubels voor internationale designgiganten als Flos en Herman Miller. Daarnaast werkt hij samen met gerenommeerde designmerken als Serax en B&B Italia en is hij creatief directeur van Molteni&C. Hij maakt graag gebruik van grondstoffen, natuurlijke kleuren en handgemaakte voorwerpen. Functionaliteit, duurzaamheid en comfort zijn sleutelementen in zijn werk. Zijn 'essentialistische' aanpak leverde hem tal van onderscheidingen en prijzen op.

Hij beschouwt zichzelf als een kind van het postmodernisme, gefascineerd door primaire levenswijzen: natuurlijk, authentiek, eerlijk, logisch; met zeer weinig middelen, maar met een heel beschermend interieur. Er zijn geen grenzen tussen productontwikkeling, interieur of architectuur, net zoals er ook geen grenzen zijn echt tussen mode, muziek, architectuur, enz. Zijn werk wordt internationaal erkend en is te vinden in prestigieuze projecten over de hele wereld.

Het discrete karakter, het gebruik van natuurlijke materialen als hout en steen en het spaarzaam kleurenpalet zijn allemaal elementen die de karakteristieke stijl naar voren brengen. In de serene en tactiele ruimtes zijn alle elementen met elkaar verbonden en allemaal nuttig, waardoor een 'totale omgeving' ontstaat. Op het gebied van architectuur heeft hij projecten voltooid in heel Europa, de Verenigde Staten en Azië, in residentiële, commerciële en openbare ruimtes.

U werkt op alle schaalniveaus. Wat onderscheidt de creatie van een ruimte van die van een object?

Ik maak geen onderscheid tussen die twee, er zijn geen grenzen... We ontwerpen zoals wij vaak zeggen 'van deurklink tot kantoorgebouw'. Sommige van onze nieuwbouwprojecten zijn ontworpen op de schaal van een meubelstuk, het ontwerp van een product is soms een architectonisch project ...

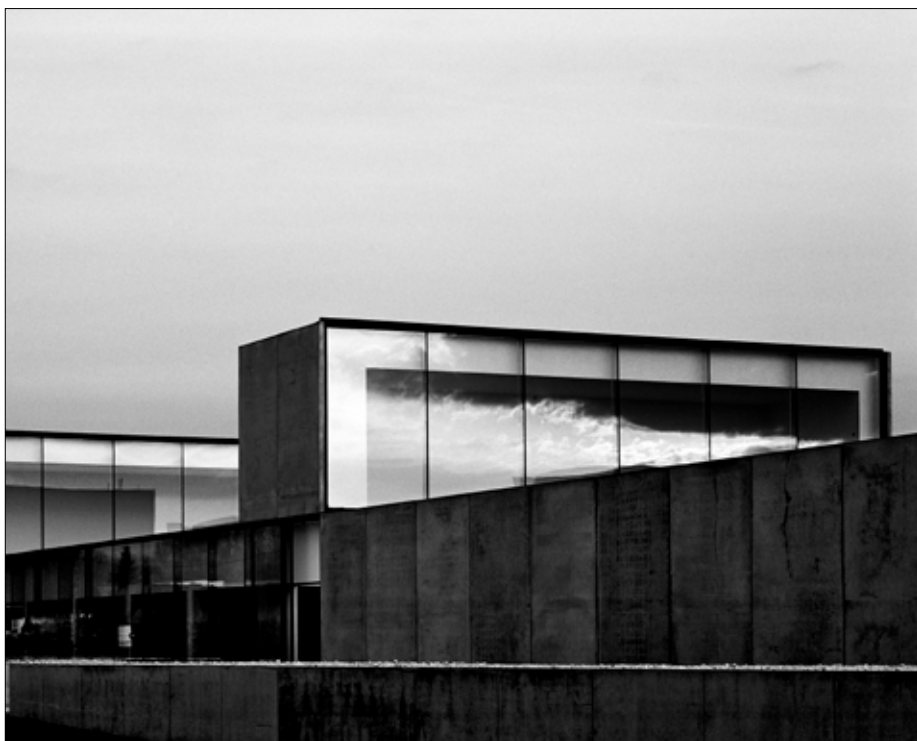
De materialen die je gebruikt zijn vaak natuurlijke, grondstoffen. Is dit ook een milieuvriendelijke aanpak?

Dit is een goede vraag. Sinds het begin van mijn carrière is het concept van milieubewust zijn sterk geëvolueerd... terwijl ik altijd heb gekozen voor natuurlijke materialen (en dan heb ik het zowel over hout als natuursteen of stoffen) omdat ze mooi verouderen, ze zeer tastbaar zijn en hun natuurlijkheid overeen-

komt met comfort en de sfeer die ik zoek, de vraag naar een milieubewuste benadering is steeds luider (hoewel het voorheen net zo relevant was is het nu duidelijker). Voor mij betekent milieuvriendelijk eerder duurzaamheid ... en door tijdloze creaties te maken met natuurlijke materialen hoop ik dat mijn projecten lang meegaan en dat ze de ener-

gie en emotie die we er in stoppen waard zijn – door na verloop van tijd te blijven bestaan worden projecten echt duurzaam – om het met een typisch beeld te stellen ... het is te vergelijken met een prachtige oude auto waarbij we het lederen interieur liever hadden behouden dan vervangen door plastic. >>>

Concordia Offices - foto Alberto Piovano - arch. Vincent Van Duysen

Je hebt het over een zintuiglijke benadering, tot aan het reukvermogen toe. Is architectuur te visueel geworden?

Zeker, en daar maken we ons allemaal schuldig aan – een mooi architectuurboek is al een visueel iets! Maar als ik verwijs naar de prachtige papieren en linnen omslagen van mijn boeken voor de speciale edities van Thames & Hudson... dan is dat veel zintuiglijker dan een beeld dat ik verwerk en post op mijn instagram. Ik hoop mensen te inspireren en hoop dat men doorheen het visuele het zintuiglijke ziet...

Wat is jouw relatie met nieuwe technologieën? U noemde het idee van 'vertragen'. Gaat het erom de technologie zo veel mogelijk te beheersen?

We leven van en met onze computers en onze iPhones, onmisbaar in de wereld waarin we functioneren – zeker nu we veel onderweg zijn voor in hoofdzaak internationale projecten – maar zodra ik kan, trek ik me terug om te ontspannen, in mijn huis in Antwerpen, af en toe tussen de reizen door, of in mijn regelmatige meditatie, elementen die ik combineer met mijn drukke bestaan.

Wat is uw definitie van minimalisme?

Om terug te gaan naar de basis: het gaat erom dat je met beperkte middelen een maximaal effect kunt bereiken. Kijk naar mijn projecten en die van mijn team en je zult zien dat ruimte en licht de basis vormen van de architectonische compositie... die niet meer nodig heeft... minimalisme gaat niet noodzakelijkerwijs over strakke witte lij-

Residence Tielrode - foto Hélène Binet - arch. Vincent Van Duysen

nen, los van comfort en 'welzijn' ... waar het visuele beeld (waar we het net over hadden) vaak naar verwijst.

Wat is uw definitie van 'mode'?

Trend / mode zijn begrippen waarmee ik tijdloos probeer te zijn. Natuurlijk zijn er 'trends' en leren we door de jaren heen om op een

andere, persoonlijke, specifieke manier om te gaan met de elementen die ons ter beschikking staan. Hoe langer we ze gebruiken, hoe beter we ze leren gebruiken. We blijven evolveren in afkeer van mode en trends...

Hebt u een mening over de wereld van de toekomst, de wereld van AI en virtuele ruimtes?

Ik hou het liever intuïtief ... Maar we kunnen het virtuele niet negeren, we werken zelf veel met 3D-simulaties, waardoor ideeën waarneembaar worden voordat ze worden gerealiseerd... maar soms zou het goed zijn om alleen op verbeelding te vertrouwen.

Interview door Nicolas Houyoux ■

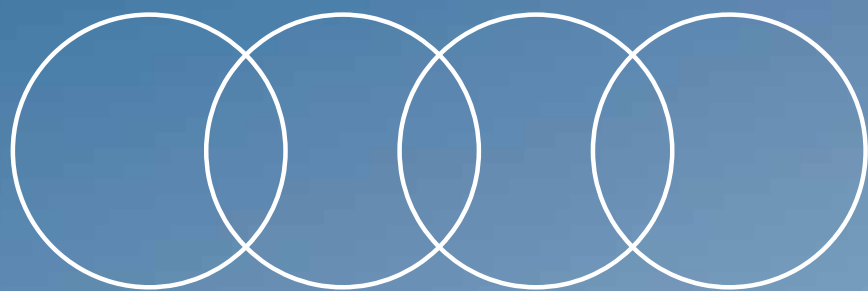

Penthouse Antwerp - foto Alberto Piovano - arch. Vincent Van Duysen

TR Residence - foto Dirk Caremans - arch. Vincent Van Duysen

“ Sinds het begin van mijn carrière is het concept van *milieubewust* sterk geëvolueerd...

Grensverlegger. Net zoals u.

De vernieuwde Audi Q4 e-tron.

Meer rijbereik, meer efficiëntie, meer emoties: de vernieuwde Audi Q4 e-tron en zijn Sportback versie leggen de lat alweer hoger dankzij een nieuwe elektromotor, een verbeterde batterij die tot 562 km autonomie biedt, en een completere basisuitrusting. Maak kennis met een nieuwe aanwinst voor uw vloot.

Ontdek hem op Audi.be

15,6-19,4kWh/100KM ♦ 0G CO₂/KM (WLTP)

Contacteer uw Audi verdeler voor alle informatie over de fiscaliteit van uw voertuig.

D'leteren **GEEF VOORRANG AAN VEILIGHEID.** Milieu-informatie (KB 19/03/2004): www.audi.be

* Het product '3 jaar garantie' is een product voorgesteld door Audi Import België. Meer informatie over de voorwaarden van deze garantie vindt u op www.audi.be. Model enkel ter illustratie en uitgerust met te betalen opties. V.U./Adverteerder: D'leteren Automotive s.a./n.v., Audi Import België, Maliestraat 50, 1050 Elsene - KBO 0466 909 993, IBAN BE42 3100 1572 0554.

3 jaar
garantie*

Meelfabriek en Watertoren Bollenstreek winnen Rijnlandse Architectuur Prijs 2023

De Meelfabriek heeft de Rijnlandse Architectuur Prijs 2023 gewonnen. De publieksprijs ging naar de Watertoren Bollenstreek in Hillegom. De winnaars werden onlangs tijdens een feestelijke uitreiking onder grote belangstelling van publiek bekend gemaakt in Biopartner 5.

Juryprijs

De Noordwijkse architect Bart Akkerhuis – al jaren woonachtig in Parijs waar hij zijn bureau Studio Akkerhuis heeft – nam de juryprijs in ontvangst uit handen van juryvoorzitter Ton Venhoeven. ‘Het is een unicum om een project in ontwikkeling de Rijnlandse Architectuur Prijs te gunnen’, aldus Venhoeven, ‘maar deze tijd vraagt om architectuurprojecten die in bezieling, integraliteit, vakmanschap, lef en innovatie inspiratie én sturing bieden aan de grote veranderingen waar we voor staan. De Meelfabriek biedt dat en is bovendien herkenbaar en vandaag al bloedstollend mooi’.

Opmerkelijk is dat de jury geen keuze maakt tussen de twee projecten van de Meelfabriek die op de shortlist stonden: Singeltoren en Molengebouw-Riffellokaal. De Rijnlandse Architectuur Prijs werd toegekend aan de vol-

ledige ontwikkeling van de Meelfabriek, inclusief ontwerp en uitvoering, inclusief alles wat eerder gerealiseerd werd, inclusief alles wat nog in aanbouw is. De prijs gaat daarmee ook naar het team van de betrokken architecten en adviseurs, opdrachtgevers en bouwers.

Publieksfavoriet

De publieksprijs viel in Hillegom: de meeste stemmen gingen naar Watertoren Bollenstreek van architect Lars Bouwman. Deze monumentale watertoren heeft een nieuwe bestemming gekregen en blijft op die manier een aantrekkelijk landmark voor de bollenstreek. De manier waarop architect en opdrachtgever op praktische wijze en met veel bevoegdheid de SDG's toepassen, bestempelt de jury als voorbeeldig.

RAP Leiden meldt dat het een spannende strijd is geweest tussen de uiteinde-

lijke winnaar en een andere publiekslieveling: De Visserijschool in Katwijk van HVE Architecten. Bijna 2600 mensen brachten hun stem uit voor deze editie van de Rijnlandse Architectuur Prijs.

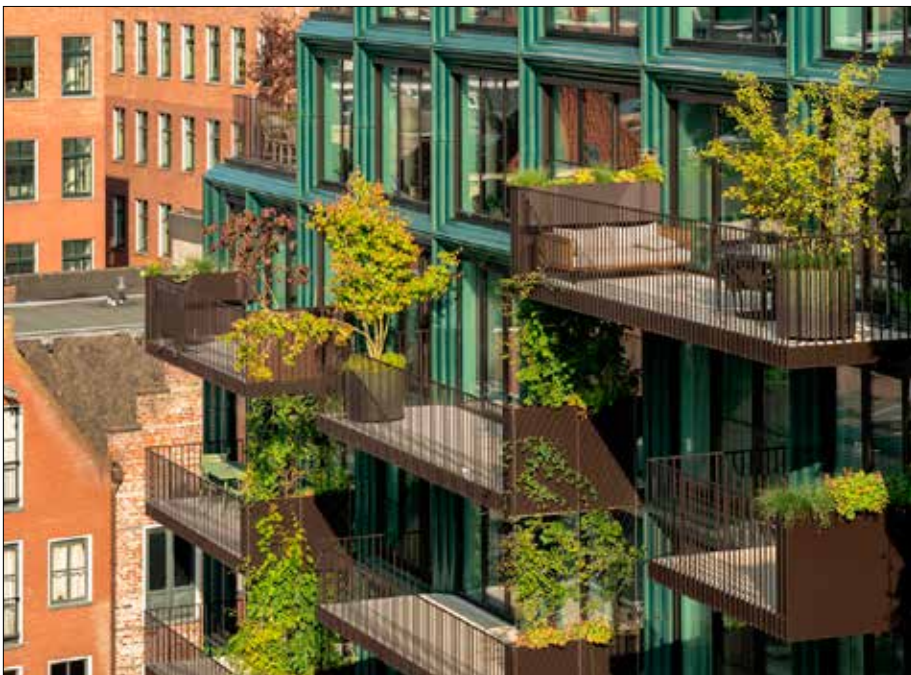
Extra waardering werd door de jury uitgesproken voor The Float, het Leidse Stadhuis en de ir. G. Tjalmaweg. The Float beoordeelt de jury als voorbeeldstellend in de zoektocht naar een nieuwe, slimme en schone- re, bouwcultuur.

De renovatie van het Stadhuis (en de wonderschone trap) blinkt volgens de jury uit in vakmanschap. Bijzonder te spreken is de jury over de integrale aanpak van de ir. G. Tjalmaweg met veel aandacht voor de natuur en inpassing van erfgoed, maar ook over de enorme schaal waarop beton is bespaard. Innovatief, hoopgevend en integraal.

Rijnlandse Architectuur Prijs

De Rijnlandse Architectuur Prijs RAP071 wordt georganiseerd door RAP Leiden en is ingesteld om spraakmakende architectuur in regio Rijnland te belonen en stimuleren. De prijs wordt om het jaar toegekend en bestaat uit een publieksprijs en juryprijs.

De vakjury van editie 2023 bestond uit Ton Venhoeven (architect en stedenbouwkundige VenhoevenCS), Annemarie Jol (directeur ontwikkeling AM gebiedsontwikkeling), Dirk van Peijpe (stedenbouwkundige De Urbanisten), Renske van der Stoep (architect Roffaa), Jan Nauta (architect Studio Nauta) met Esther Geradts als secretaris. Voor editie 2023 namen 8 gemeenten deel: Hillegom, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Katwijk, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar. ■

Mercado in Groningen is opgeleverd

Een toekomstbestendige ontmoetingsplek met duurzame appartementen geeft nieuwe impuls aan de binnenstad van Groningen (NL).

Met de oplevering van Mercado en de herinrichting van de Rode Weeshuisstraat krijgt het noorden van de Groningse binnenstad een kwaliteitsimpuls. Het gebouw en het nieuwe aangrenzende Stalplein belichamen de stadstransformatie gericht op voetgangers en ontmoeting. Het ontwerp van Mercado en het stedenbouwkundig plan voor de Rode Weeshuisstraat zijn gemaakt door architectencombinatie De Zwarte Hond en Loer Architecten in opdracht van ontwikkelaars MWPO en Beauvast. Mercado heeft een monumentale plint met daarboven 41 duurzame appartementen gebouwd door Plegt Vos.

Revitalisering noordelijke binnenstad

In het nieuwe stedenbouwkundig plan is de Rode Weeshuisstraat niet langer de achterkant van de Grote Markt, maar de voorkant van de noordelijke binnenstad. Bovendien maken auto's plaats voor voetgangers en creëert Mercado - dat een voormalig V&D opslagpand vervangt - ruimte voor een nieuw stadsplein met een compactere footprint. De herinrichting van de straat is gecombineerd met een royale transparante plint van 6 meter hoog en vormt samen met het nieuwe plein een ontmoetingsplek.

Mercado vormt qua schaal de schakel tussen de Grote Markt en de Rode Weeshuisstraat. De bebouwing aan de Grote Markt kent een grotere schaal dan de panden aan de noordzijde van de Rode Weeshuisstraat, waaronder het weeshuis. Mercado verbindt deze schalen door zijn vertrapende volume. Hoog waar kan, en lager waar moet. Het resultaat is een gebouw dat qua schaalniveau goed past in de binnenstad en toch eigen is.

Vakmanschap en eigenheid

Voor de gevel van Mercado is gebruik gemaakt van keramische gevelelementen. In nauwe samenwerking met keramiekproducent NBK en gevelbouwer Bijlbouw is er door middel van bemonstering en mockups gezocht naar de perfecte groenblauwe glazuur voor de gevel met maatwerk-details. Door de glans heeft het gebouw bij elk weertype een andere kleur en is er een gelaagdheid in kleur en vorm te ontdekken.

Deze grote keramische elementen, die blijf geven van vakmanschap, refereren aan de rijkheid van historische gebouwen in Groningen en de optimistische rauw-

heid van de wederopbouwarchitectuur. De wederopbouwarchitectuur aan de Grote Markt wordt gekenmerkt door glas, prefab-beton en natuursteen. Het weeshuis kenmerkt zich juist door zijn ornamenten en gestucte gevels met pasteltinten. Met zijn beige klei en een semi-transparante glazuur past Mercado enerzijds goed bij het pastelkleurige weeshuis, en anderzijds goed bij de steenachtige materialen in het naoorlogse bouwblok.

Flexibel, aardgasvrij en natuurinclusief

De begane grond is toekomstbestendig gemaakt door trappen en liften aan de zijkant van het gebouw te plaatsen. Hierdoor ontstaat een open monumentale ruimte die flexibel in te delen is voor publieke functies gericht op ontmoeting. Onder het gebouw zijn bronnen geslagen voor warmte- en koudeopslag (WKO). In combinatie met warmtepompen heeft het hele gebouw daarmee een aardgasvrije installatie gekregen.

De verticale tuin langs de gevel voorziet het gebouw van 3.800 planten en draagt bij aan de biodiversiteit. Op de zuidgevel zijn de balkons voorzien van klimplanten als groe-

ne privacyschermen. Het getrapte gebouwvolume biedt plek aan dakterrassen waarbij de kleurrijke planten en bomen onderdeel uitmaken van het ontwerp. Voor het gebouw zijn speciale plantenbakken ontwikkeld met een uniek kleurenpatroon, passend bij het gebouw. Zowel de dakterrassen als de geveltuinen worden via een computersysteem bewaterd en periodiek onderhouden door een hovenier.

Succesvolle transformatie

De Rode Weeshuisstraat is in vijf jaar getransformeerd van een donkere achterafstraat naar een bijzondere ontmoetingsplek. Frank Loer (Loer Architecten) en Henk Stadens (De Zwarte Hond): "Het stedenbouwkundig plan geeft het noordelijke deel van de binnenstad de allure die het verdient. Mercado en de getransformeerde Rode Weeshuisstraat geven een impuls aan de binnenstad. De monumentale plint, het groen en de keramische gevel voegen daarbij een buitengewone kwaliteit toe aan de Groningse binnenstad." ■

Nijmegen is een bijzondere plek rijker

Paviljoenen in Park Fort Krayenhoff kleuren oever Waal (licht)groen.

Waalfront ligt ten westen van de middeleeuwse stad Nijmegen. De plek is bijzonder vanwege zijn vele historische tijdlagen. Rond 200 n.C. stond hier de eerste Romeinse nederzetting binnen de huidige landsgrenzen, het Ulpia Noviomagus Batavorum. In de vroeg 19e eeuw werd op deze locatie het verdedigingsbolwerk Fort Krayenhoff gebouwd. In de vroege 20e eeuw neemt de industrie de plek over met onder andere de Honig- en Nyma fabriek. In het nieuwe masterplan van Ontwikkelingsbedrijf Waalfront, een samenwerking tussen BPD en de gemeente Nijmegen, worden de tijdslagen vertegenwoordigd in een aantrekkelijke en residentiële stadsuitbreiding.

Park Fort Krayenhoff omvat 3 urban villa's gelegen in een publiek park aan de Waal. In nauwe samenwerking met landschapsarchi-

tect bureau Oslo zijn door Orange Architects 42 appartementen ontworpen, verdeeld over de 3 paviljoenen in het groen. De paviljoenen zijn identiek maar ten opzichte van elkaar gedraaid en gespiegeld. Als onderdeel van het park werd de historische fortwand, aan de oostzijde van het park, gereconstrueerd op de oorspronkelijk positie, met een groene gracht die dienst doet als overloopgebied. De paviljoenen liggen als zwerfkeien in een losse setting langs en aan deze fortwand, waarbij zij tezamen een ensemble vormen waarin doorzichten, bezonning en borging van privacy optimaal zijn verwerkt.

De vormgeving van de paviljoenen is geïnspireerd op de diamantvorm van de lunetten van het verdedigingsbolwerk. In het, naar de Waal toe, oplopende park is een half ondergrondse parkeergarage geïntegreerd die de paviljoenen

verbindt. Hierdoor liggen de paviljoenen iets opgetild ten opzichte van het park waardoor ook op de begane grond privacy wordt gegenereerd. De gebouwentrees bevinden zich op begane grond niveau en zijn bereikbaar vanuit het park en via bruggen over de groene gracht aan de oostzijde. De paviljoenen tellen 5 bouwlagen boven maaiveld, die op de bovenste 2 verdiepingen iets terugtrappen. Een compacte kern geeft toegang aan 3 appartementen per laag en 2 penthouses op de bovenste verdieping. De daken zijn voorzien van groen en pv-panelen.

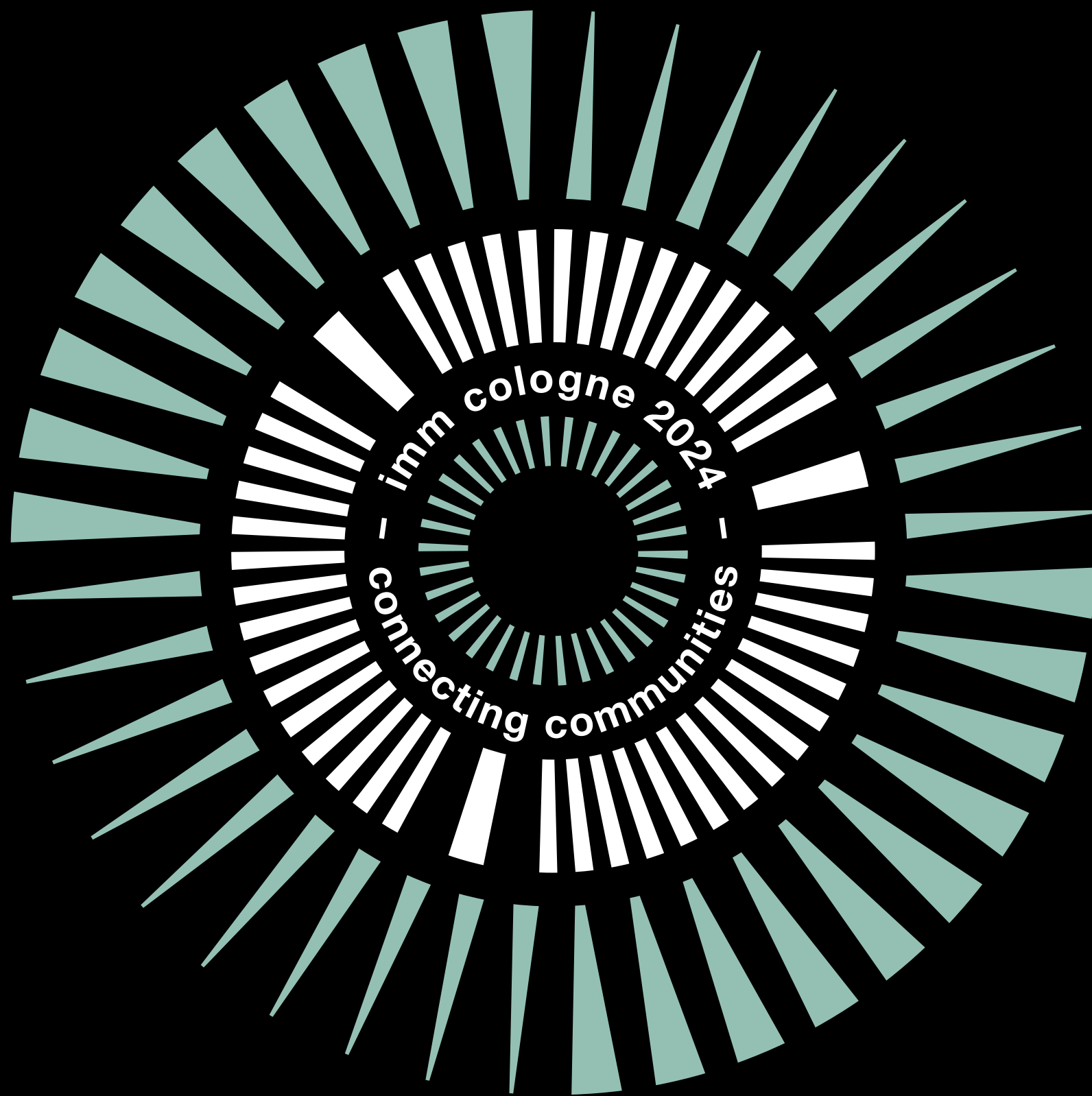
Het paviljoenachtige karakter komt tot uitdrukking in de losse setting van de 3 gebouwen in het groen en in het thema van de 2e huid, die als een fragiele voile, in de vorm van dunne kolommen, de verschijningsvorm bepaalt. Om de lichtheid van de paviljoenen

verder te accentueren sluit het park iets lager aan zodat de vloerbanden ter hoogte van de begane grond net iets boven het maaiveld zweven.

Ter plaatse van de inpandige buitenruimtes vouwt de thermische schil naar binnen en blijft de buitenhuid de contour van het gebouw volgen. Het ritme van de gevelkolommen verdicht en verdunt en is gekoppeld aan de achtergelegen dichte geveldelen, de te openen ramen en de inpandige balkons. De thermische schil is bekleed met steenachtige verdiepingshoge panelen in een lichte groen tint met een subtiele verticale profilering die in hetzelfde ritme meeloopt met de buitenhuid. De ontwikkeling van het park en de paviljoenen vormt een belangrijke schakel in de ontwikkeling van het Waalfront Masterplan, en een nieuwe plek aan de Waal. ■

connecting communities

14–18 January
2024

the interior business event
imm-cologne.com

Koelnmesse GmbH
Tel. +49 1806 913 131, imm@visitor.koelnmesse.de

**Secure your
tickets now!**

Transpanter en toegankelijker

Op vrijdag 17 november gooide de Vaartkapoen in Brussel na een lange verbouwing opnieuw de deuren open. Het volledig getransformeerde gebouw, naar een ontwerp van WAW architects, werd feestelijk heropend in aanwezigheid van buurtbewoners, muzikliefhebbers, beleidsmakers en sympathisanten. De hele avond stonden er gratis concerten op het programma. Voor het diverse publiek was het een warm weerzien met de legendarische concertzaal die sinds de jaren '80 deel uitmaakt van het Brusselse DNA.

Een getransformeerd gebouw

Het gebouw onderging de voorbije vier jaar een complete metamorfose en herrees als een eigentijds, energiezuinig, integraal toegankelijk cultuurhuis. Aan de kant van de Sint-Jozefstraat gingen enkele bouwvallige kraakpanden tegen de vlakte en maakten plaats voor een publieke tuin die een broodnodige dosis ademruimte, zonlicht en rust brengt in de dichtbebouwde stadswijk rondom. Via de groene doorgang die ontstaat, kan je nu helemaal doorlopen tot de Pastorijstraat. De enorme trompetboom op de binnenplaats werd behouden als centraal ontmoetingspunt, naast de sculptuur "Into The Palm, The Birds" van Mehdi-Georges Lahlou.

Futureproof

De concertzaal, die niet meer voldeed aan de huidige geluidsnormen, is nu een volledig akoestisch geïsoleerde 'box-in-the-box' geworden. Het resultaat is een volmaakt uitgeruste club met een capaciteit van 480 bezoekers - het ideale tussenformaat tussen de kleine concertzalen en de grotere pop-tempels. De VK zal de komende jaren helemaal openbloeien tot een creatieve, culturele hub. Net door haar formaat kan deze

plek een scherp muzikaal programma op de agenda zetten dat focust op interculturele muziekstromingen, minstens 50% vrouwen op het podium en stedelijk talent. De VK bouwt bovendien haar positie als muzikale broedplek verder uit. Het nieuwe gebouw bevat een residentieruimte voor artiesten en repetitieruimte, en wordt zo de geknipte uitvalsbasis voor muzikale samenwerkingen.

Op ecologisch vlak werd het gebouw futureproof gemaakt met regenwater voor het sanitair, hoogrendementsglas voor alle raampartijen, extra isolatie en een deels ontharde binnenplaats. De hangar in de tuin werd voorzien van geluidswerende wanden. Een lift maakt het gebouw tot op alle verdiepingen toegankelijk. Niveauverschillen tussen de concertbar en de concertzaal werden weggewerkt.

Herconnecteren met de wijk

De banden met de buurt kunnen vanaf nu opnieuw worden aangehaald. De nieuwe, uitnodigende oriëntatie van het onthaal en de open binnenplaats maken het mogelijk de wijk vanaf nu maximaal te betrekken in de werking van de Vaartkapoen. De buurtbewoners krijgen inspraak bij de invulling van

de tuin en de nieuwe hangar op de binnenplaats, die als laboruimte ingezet wordt.

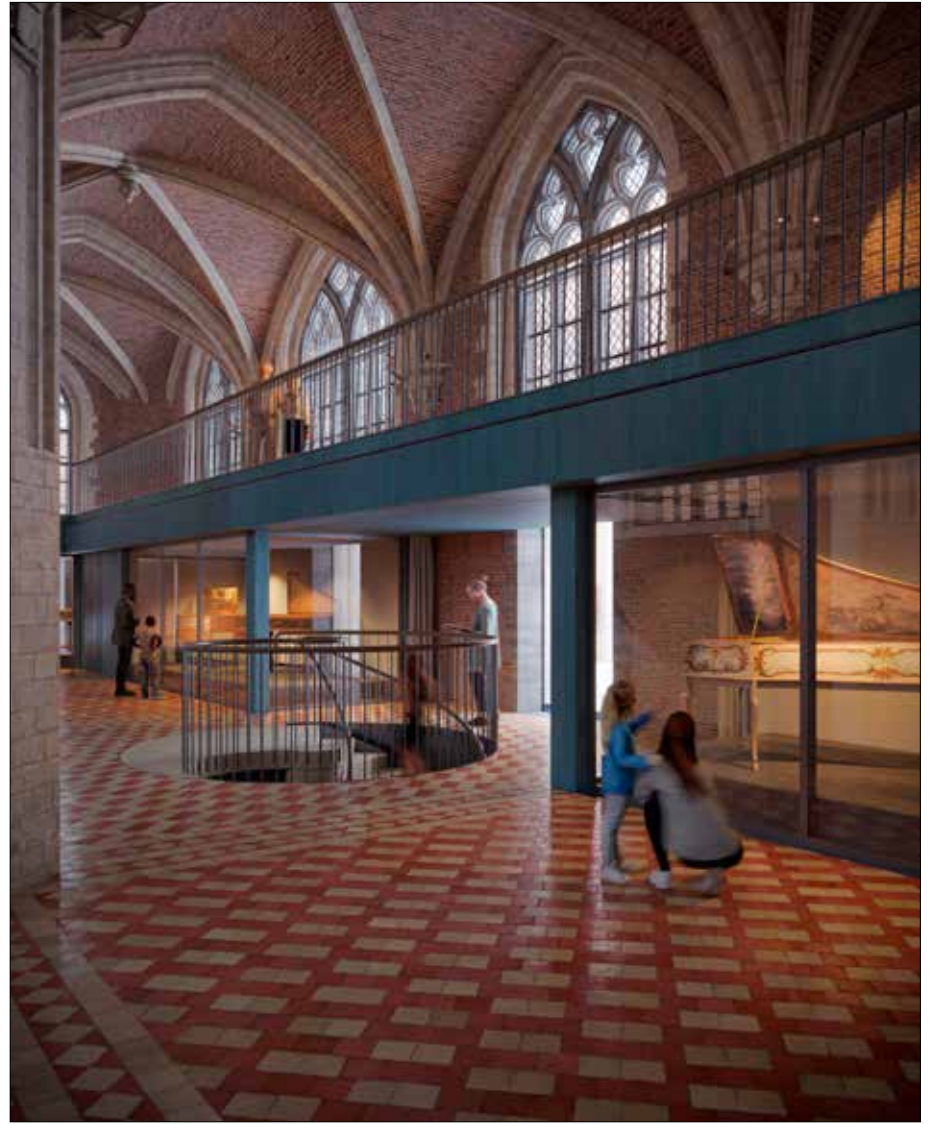
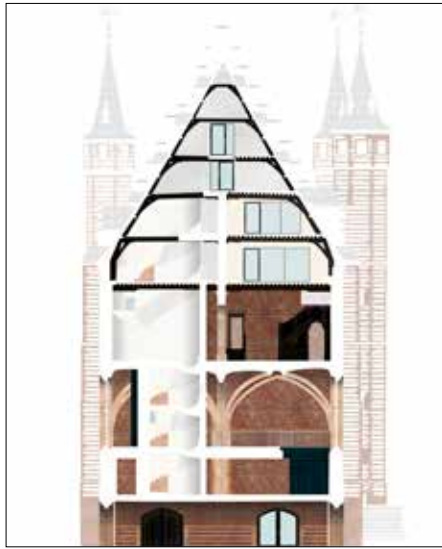
De VK ziet er nu op alle vlakken transparanter en toegankelijker uit. Dit speelt een grote rol om de gemeenschapswerking meer af te stemmen op de noden die leven in deze zeer diverse wijk. Het gelijkvloers is voorzien van een grote raampartij en wordt zo een ontmoetingsplek waar iedereen welkom is om te zitten, te vergaderen of iets te drinken. Bovendien zijn er nu op de eerste verdieping enkele extra ruimtes om ateliers en workshops te geven, de scholenwerking uit te bouwen en activiteiten te organiseren. De invulling hiervan ligt nog niet vast en zal de komende maanden tijd krijgen om te groeien, in samenwerking met partnerorganisaties en met de buurt.

"Vroeger hadden wij een heel gesloten infrastructuur. De VK ziet er nu op alle vlakken transparanter en toegankelijker uit. We zijn een ontmoetingsplek geworden waar iedereen welkom is, met ruimte voor activiteiten die de buurt deels mee kan invullen. Een open huis waar samenwerkingen kunnen groeien die een meerwaarde hebben voor de buurt." - Walter Salender, centrumverantwoordelijke Vaartkapoen

Financiering

De verbouwing van Gemeenschapscentrum De Vaartkapoen is een project dat leunt op de samenwerking en financiering van verschillende partners. De totale projectkost bedraagt iets meer dan 11 miljoen euro, waarvan 6 miljoen euro gefinancierd is door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), 2,25 miljoen euro afkomstig is van EFRO (de helft van Europa, de helft van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en 3,1 miljoen euro bijgedragen is door de Vlaamse gemeenschap. Het project werd ontworpen door WAW Architecten.

"De totaalrenovatie zorgt ervoor dat Gemeenschapscentrum De Vaartkapoen terug is waar ze thuishoort: in hartje Molenbeek. Met de Vlaamse Gemeenschapscommissie maken we van de VK een open huis dat cultuur integreert in een dichtbevolkte wijk. Het wordt een echte hotspot en ontmoetingsplek voor zowel de buurtbewoners als de cultuurliefhebbers. Dankzij de moderne infrastructuur, en met name de volledig nieuwe concertzaal, kan de VK de Brusselse referentie worden op vlak van innoverende muziekwerking." - Ans Persoons, VGC-collegelid voor Cultuur en Gemeenschapscentra ■

Vleeshuis krijgt totaalrestauratie

De restauratieplannen voor het Vleeshuis in Antwerpen schakelen een versnelling hoger. Als alles volgens planning verloopt, zullen de werken kunnen starten in 2025. Zowel de buitenschil als het interieur van het monument en museum worden grondig aangepakt, zo komt er onder meer een nieuwe trappenpartij, een onthaalzone en een Stadshal, en zullen alle verdiepingen toegankelijk worden voor het publiek.

Ruim 100 jaar na de laatste grote restauratie onder leiding van toenmalig stadsbouwmeester Alexis Van Mechelen, is het sinds 1936 als monument beschermde Vleeshuis opnieuw dringend aan restauratie toe.

Intensief traject

De afgelopen jaren waren al enkele dringende ingrepen noodzakelijk in afwachting van de totale restauratie: onder andere schoring van de tipgevels, verstevigingen aan de spantstructuur, het plaatsen van netten tegen vallende brokstukken, en tijdelijke dakgoten. Insijpelend vocht tastte de balkkopen van de iconische houten dakkap aan, waardoor de dakspanten en zoldervloeren begonnen te vervormen. Ook de houten ramen van het monument werden letterlijk uit hun kozijnen geblazen tijdens een storm.

Vanwege het exponentieel vorderend schadebeeld en de hoogdringende structurele werken aan de dakspanten is het aangewezen dat de restauratiewerken op korte termijn worden opgestart. Het studiebureau Origin Architecture & Engineering en FVWW architecten in samenwerking met HP engineers heeft hiervoor samen met de stad Antwerpen en het agentschap Onroerend Erfgoed een intensief traject afgelegd met diverse voorstudies, zoals de opmaak van een beheersplan, een haalbaarheidsonderzoek en stabiliteitsstudies. Het studietraject resulteert in de opmaak van een kwalitatief onderbouwd restauratiedossier.

Door de urgentie en de omvang van deze totaalrestauratie besliste het stadsbestuur om voorlopig zonder bijkomende Vlaamse middelen het restauratiedossier op te starten.

Burgemeester Bart De Wever: “Het Vleeshuis staat al vijf eeuwen trots op de Bloedberg als een van de oudste openbare gebouwen van onze stad. Het prachtige gildenhuis is zelfs uniek in de Nederlanden. De bakstenen speklagmuren die het zo typeren, zijn samen met de gekende torentjes een vertrouwd gezicht voor elke Antwerpenaar. De plannen voor een broodnodige restauratie vanwege ernstige stabiliteitsproblemen slepen echter jammer genoeg al meer dan twintig jaar aan. We waren samen met de Vlaamse overheid een degelijk dossier aan het voorbereiden, maar door de acute noden kunnen we niet langer wachten. Daarom nemen we onze verantwoordelijkheid om de restauratiewerken zo snel mogelijk aan te vangen. Als die werken voltooid zijn, zal het Vleeshuis opnieuw een waardige stedelijke functie hebben en klaar zijn voor de volgende eeuw. Ik kijk daar alvast enorm naar uit.”

In 2024 zal het restauratiedossier door het ontwerpteam voltooid worden en de vergunning aangevraagd, en gaat de stad op zoek naar een gespecialiseerde aannemer. Als alles volgens planning verloopt zullen de restauratiewerken kunnen starten in 2025.

Toekomstgerichte aanpassingen

Het ontwerp focust op een duurzame restauratie van structuur, dak, gevels en interieurs. Het gaat dus niet enkel om de restauratie van de buitenschil van het gebouw, het ontwerp kiest ook voor een duurzame circulatie aan de binnenzijde. Na de restauratie zullen de 7 bouwlagen van het prachtige monument en het museum dan ook eindelijk voor het brede publiek toegankelijk zijn.

Dit wordt gerealiseerd door een nieuwe ingenieuze ontworpen trappartij die zich kunstig doorheen de verschillende verdiepingen slingert, zich vormelijk aan de structuur van de verdiepingen aanpast en de bezoeker een unieke kijk geeft op de diverse bouwlagen.

De belangrijkste toegang tot het gebouw verhuist bovendien naar de Scheldezijde. Daar zal een onthaalzone met een museumshop en meer comfort voor de museumbezoeker worden gerealiseerd. Zo legt Museum Vleeshuis opnieuw de expliciete verbinding met het Steen, de Schelde en de geboorteplek van Antwerpen.

Het hart van het gebouw wordt de Stadshal op het gelijkvloers. De Stadshal verbindt de straat en de wijk met het monument. Het wordt een plek waar mensen samenkomen voor kleine concerten en open repetities (al dan niet gespeeld op de unieke collectie historische instrumenten van Museum Vleeshuis), lezingen, tentoonstellingen en

andere culturele activiteiten. Ook ontvangsten en recepties zijn mogelijk. Het is een flexibele en uitnodigende ruimte. Een nieuwe mezzanine zorgt ervoor dat bezoekers de unieke gewelven en ramen van de Stadshal van dichtbij kunnen bewonderen.

Op de hogere verdiepingen vertelt het museum op een vernieuwende manier het verhaal van 800 jaar muziekleven in Antwerpen en Vlaanderen. De presentatie van de bijzondere collectie historische muziekinstrumenten en –objecten wordt volledig herdacht, met meer aandacht voor toegankelijke beleving, (muzikale) interactie en aanbod op maat van verschillende doelgroepen. Daarnaast is er opnieuw volop aandacht voor de geschiedenis van het monument zelf, waarbij steeds de link wordt gelegd met het muzikale verleden van de Vleeshuiswijk.

Naast ruimtes voor tijdelijke en vaste presentaties zal het gerestaureerde Vleeshuis ook plek hebben voor een onderzoeksbibliotheek, een levend atelier voor instrumentenbouwers, kantoren en uiteraard de werkruimte van Wannes Van de Velde. Ook worden de oudste stijlkamers van het museum in ere hersteld.

Tot slot houdt het ontwerp niet alleen rekening met het behoud en herstel van het beschermd monument, er worden ook duurzame bouwfysische verbeteringen aangebracht zoals dakisolatie, dakgoten en technieken voor een optimale klimatisatie. ■

Verticale verkaveling als oriëntatiepunt

De omgeving rond de Elindus Arena, gelegen tussen het Regenboogpark en de zuidelijke binnenring van Waregem (BE), heeft de afgelopen jaren een spectaculaire transformatie ondergaan. Onder de noemer Waterfront herschiepen B2Ai architects en WIELFAERT architecten het onbestemde gebied tot een levendig nieuw stadsdeel dat een mix van functies verenigt.

Voor het hoogtepunt tekenen twee woontorens die zich presenteren als een abstracte Y-vormige sculptuur. Met hun grillige gevels in natuursteen en gekartelde terrassen symboliseert het duo de nieuwe poort van Waregem. Samen met een paviljoenachtig hotel en kantoorgebouw vormen de nieuwe torens de iconische brug tussen zuidrand en het centrum.

De vraag naar stedelijk wonen blijft toenemen. Ook in de periferie liggen opportuniteiten om tegemoet te komen aan nieuwe bewoners. Door verouderde structuren anders te organiseren kunnen restzones getransformeerd worden tot boeiende stadsdelen die zich kwalitatief inpassen in het bestaande weefsel. Met Waterfront is deze evolutie ook in Waregem ingezet.

De site is gesitueerd rond de Elindus Arena, gelegen aan de zuidrand, op wandelafstand van het centrum. In de achtertuin ligt het Regenboogpark dat rechtstreeks toegang geeft tot de binnenstad, daar tegenover de Expo en diverse sportterreinen, met de binnenstedelijke ring als scheiding. Lang deed het gebied groten-deels dienst als parking en verzamelplaats voor voetbalsupporters.

Nadat de stad drie gronden had verkocht aan ION, Steenoven en Alheembouw, werd een masterplan uitgerold om de site te hertekenen tot een attractieve buurt waar wonen, werken en ontspannen hand in hand gaan. Een architectuurwedstrijd werd uitgeschreven door de stad Waregem voor het ontwerp van de nieuwe faciliteiten: twee woontorens,

een kantoorgebouw en hotel met bar die worden verankerd in een genereuze, groene publieke ruimte die op organische wijze integreert met de binnenstad.

Sculpturale drie-eenheid in groene stadsruimte

B2Ai architects en WIELFAERT architecten tekenden met Waterfront een gelaagd totaalconcept dat evenwicht creëert tussen het publiek en privaat domein. Een belangrijke eerste ingreep betreft de verkeersvriendelijke transformatie van de ring in een groene en leefbare stadsboulevard. De parkeerplaatsen naast het stadion verdwenen. In de plaats daarvan komt er een parkeergebouw aan de overkant van de ring, ingekapseld tussen de Expo en sportterreinen. Daar vertrekken nu brede en licht verhoogde oversteekplaatsen, omzoomd met bomenrijen, die naadloos overvloeien in een stedelijk plein dat alle gebouwen en functies linkt aan elkaar.

De synergie wordt vervolgens versterkt door de specifieke vormgeving en inplanting van de nieuwe volumes. Het kantoorgebouw, hotel en de woontorens vormen een architecturaal drieluk, waarbij elk gebouw zich op zijn eigen manier verhoudt tot de context.

Qua ritmiek, volumetrie en materialisatie vinden ze elkaar, maar binnen die eenheid is er ook een uitgesproken verscheidenheid. Hotel en kantoorgebouw zijn afgeronde paviljoenen met kenmerkende horizontale boorden in architectonisch beton, verwijzend naar het voetbalstadion dat ze aan weerszijden flankeren.

Daartegenover staan de Y-vormige woontorens, gepositioneerd naast het hotel, aan de oever van de vijver. Ze tellen beide dertien bouwlagen en markeren zich door hun natuurstenen gevels en de onregelmatige uitkragingen van de hogergelegen verdiepingen. Omdat ze verbreden in de hoogte, blijft de footprint beperkt en het maaiveld open, waardoor de gefilterde zichten tussen de gebouwen maximaal worden behouden. Op het plein ontstaat een spel tussen densiteit en openheid, tussen het bebouwde en onbebouwde, tussen privaat en publiek. Een dynamiek die nog vergroot wordt door de alzijdigheid van de gebouwen. Geen enkel volume heeft een voor- of achterkant. Het zijn gebouwen zonder richting.

Verticale woonstad

De twee woontorens vormen het iconische orgelpunt van de ontwikkeling. Hoewel ze opvallen door hun uitgesproken volumewerking, gaat er toch een zekere lichtheid van uit. De grillige gelaagdheid wordt genuanceerd door een sober materialenpalet van glas, zandkleurige natuursteen en bronskleurig aluminium. Een nuance die de op het eerste gezicht abstracte gebouwen plots tastbaar en benaderbaar maakt. De kracht van de architectuur ligt daarom niet alleen in de expressieve beeldtaal, maar ook in de humanisering van de typische anonieme wolkenkrabber. Als een warm en ontvanke-lijk poortgebouw markeert het uittorende duo de ingang van Waregem. De kartelvormige terrassen bezorgen de gebouwen een sculpturale kwaliteit. Tegelijk wakkeren ze de dialoog aan met de omgeving en veruitwen-

digen ze het leven dat zich binnen afspeelt. Het gevarieerde gevelbeeld weerspiegelt de diversiteit in de torens zelf, die de gedaante lijken aan te nemen van een gestapelde verkaveling. Geen enkel terras is daarbij hetzelfde. Ingeklemd glazen borstwering zorgen voor een oneindig uitzicht en worden onderbroken met steense wanden die beschutting en variatie in het gevelbeeld brengen. Soms spreidt het zich uit als een groot vlak, dan weer speelt het met verschillende zones. In enkele gevallen zijn er winterterrassen voorzien die van vloer tot plafond beglaasd zijn om het hele jaar door als uitbreiding van de woning gebruikt te kunnen worden. Bovendien zet die variatie zich ook binnen door. Zoals alle terrassen verschillen, zo hebben alle woonunits een andere beleving door de verscheidenheid aan oriëntaties, zichten en indelingen. Elk appartement is een unieke leefwereld met een eigen identiteit en persoonlijkheid, dat in de toekomst alleen maar meer zal vergroeiën met zijn bewoners. De torens worden verticale verkavelingen, die hun plaats opeisen als baken voor de buurt, met de terrassen als symbool van diversiteit.

Flexibiliteit als duurzaam uitgangspunt

De grote variëteit aan terrassen en appartementen is niet enkel het gevolg van een sterk conceptueel verhaal. Hedendaags bouwen is bovenal nadenken over structuren die generaties overstijgen en zich openstellen voor toekomstige opportuniteiten. Een nieuwe bewoner, een bewoner die ouder wordt, een gezin dat uitbreidt,... Stuk voor stuk vereisen ze een andere soort flexibiliteit

van een gebouw. De woontorens, maar ook het hotel- en kantoorpaviljoen, zijn wendbare constructies waarin de tijd vervat zit. Het kantoorgebouw maakt gebruik van een flexibele grid van betonkolommen, voorzien van betonnen paddenstoelvloeren. Een centrale kern met trap, liften en vaste voorzieningen schiet door tot in de nok van het gebouw. Daarrond zijn verspringende plateaus geweven die de gebruiker kan invullen naar eigen behoeften.

Ook de woontorens zijn opgevat als intelligente casco's, die rationeel opgebouwd zijn rond een centrale kern. Met uitzondering van drie vaste draagassen, is er sprake van een open vloerplan dat vrij kan worden ingericht of opgedeeld. Op de lagere verdiepingen zijn vier units om de kern heen geweven. Iets hoger worden dat er vijf en helemaal bovenaan evolueert het aantal naar zes. Op die manier ontstaat er een mix van woontypes met een of meerdere slaapkamers. Volgens het principe van de intelligente casco kunnen ruimtes makkelijk samengevoegd worden om nieuwe indelingen te verkrijgen. De diversiteit in buitenruimtes en perforaties specificeert verder elke unit. Ook technieken zijn efficiënt weggewerkt, zodat plafonds hoger konden opgetrokken worden, met een bijzondere ruimtelijkheid tot gevolg.

Slim en collectief energiegebruik

In grootschalige projecten met een mix van functies is de bundeling van energietechnieken de oplossing van de toekomst. Om restenergie te beperken en optimaal te benut-

ten, zijn technische installaties zoveel mogelijk gecentraliseerd op de site, is er een miniwarmtenet aangelegd en kunnen appartementbewoners diverse energie-opwekkers slim inzetten in functie van een zo laag mogelijke energiefactuur.

Groene stadsbiotoop

De ambitie van het masterplan was een plek van verbinding en ontmoeting te creëren, als zuidelijke schakel richting de binnenstad. Een uitnodigende en toegankelijke atmosfeer met een meerwaarde voor stad, bewoner, bezoeker én fauna en flora. Om en rond de gebouwen ontluiken allerlei doorsteken, semipublieke zones en terrassen, omgeven met veel groen. Zo is er tussen hotel en torens een spiegelvijver ingericht. Die zorgt niet enkel voor een intrigerend beeld en verfrissend spelelement, hij faciliteert ook de richting en zonering. Banken creëren zitplekken in het verlengde van de mooiste zichten. De zuidelijke rand van Waregem vervelt zo tot een levendige stadsbiotoop, waar mens en natuur samen gedijen, tussen wonen, werken, verblijven en ontspannen in. ■

STIEBEL ELTRON

**STIEBEL ELTRON,
je partner voor duurzaam comfort**

www.stiebel-eltron.be

STIEBEL ELTRON biedt producten aan die gebruik maken van hernieuwbare energie in combinatie met groene energie. Een productaanbod met uitzicht op een groenere toekomst dat nieuwe perspectieven biedt en een gezonder comfort in huis creëert.

Het huis van morgen betekent duurzaam welzijn.

Warm water | Warmte | Koeling

12^e
editie

interSolution

17-18

9.30 - 20.00 9.30 - 18.00

JAN 2024

GENT - BELGIUM

FLANDERS
EXPO

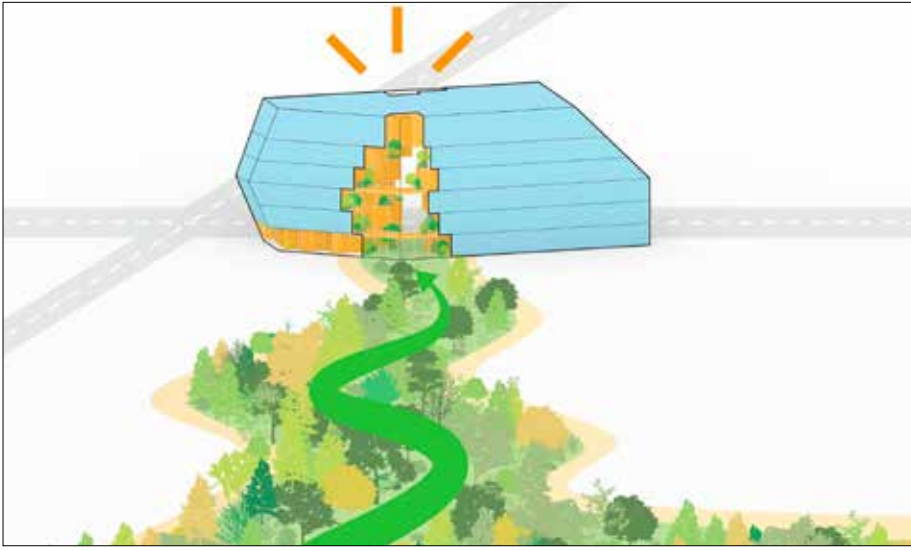
**INTERNATIONALE VAKBEURS
VOOR ZONNE-ENERGIE
VOOR DE BENELUX**

DE NUMMER 1 NETWERK- EN VAKBEURS IN BELGIË

10.000 M² SOLAR BUSINESS

www.intersolution.be

Registreer
nu online voor
GRATIS toegang
CODE:
P1039753

Een full lifecycle project

Het kantoorgebouw Quartz in Brussel vervangt een verouderd kantoorgebouw. Poponcini & Lootens en VK architects+engineers, part of Sweco ontwierpen een passief kantoorgebouw dat beantwoordt aan de nZEB-criteria en een BREEAM Excellent certificaat behaalde.

Het kantoor op de Kunstlaan 19 in Brussel werd vervangen door een prachtige nieuwbouw naar een ontwerp van POLO Architects. VK stond in voor de volledige engineering waaronder stabiliteit, M&E engineering maar ook facade engineering, EPB, PHPP, BREEAM en akoestiek. Het project werd ontworpen en gerealiseerd met BIM.

BEN

De nieuwbouw levert een passief kantoorgebouw op dat beantwoordt aan de BEN-prestatiecriteria. VK verrichtte een BREEAM vooronderzoek dat een BREEAM Excellent classificatie opleverde. De kantoren zijn uitgerust met een open klimaatplafond. In combinatie met nachtkoeling wordt hierdoor de massa van het gebouw geïntegreerd in het energieconcept. Het klimaatplafond laat een lage temperatuursverwarming en hoge temperatuurskoeling toe. Als duurzame energiebron werden ook fotovoltaïsche zonnepanelen geïntegreerd.

Het energieverbruik en dus ook de impact op het milieu van nieuwe gebouwen nam het afgelopen decennia sterk af. Voor dit project werd het geheel van materialen, transport en procedures nodig voor de realisatie (en afbraak) geanalyseerd, 'cradle to grave'. ■

Gedifferentieerde aanpak

Aangezien de twee voornaamste gevels van het gebouw aan twee verschillende straten grenzen, zijn ze ook verschillend aangepakt. De zuidwaartse gevel aan de Jozef II-straat maakt gebruik van horizontale lamellen als zonwering. Tegelijk wordt de gevel zo introverter. De westwaartsegevel langs de kleine ring stelt zichzelf open. Metalen gevlochten gordijnen zorgen er voor de nodige beschaduwing. Een mooie uitdaging voor onze afdeling facade engineering.

Bouwstart inclusief onderzoek- en onderwijsgebouw Universiteit Toronto Scarborough

Diamond Schmitt en MVRDV onthullen het ontwerp van het nieuwe gebouw voor de Scarborough Academy of Medicine and Integrated Health (SAMIH) op de University of Toronto's Scarborough Campus (UTSC).

De nieuwe aanbouw, met laboratoriumruimtes, klaslokalen en kantoren, is bedoeld als een gemeenschappelijke ruimte voor de gemeenschap. De functies zijn verdeeld rond een vijf verdiepingen hoog atrium dat zich aan beide zijden van het gebouw naar buiten opent en een bestemmingspunt vormt binnen de voetgangersstromen van de campus. In de gevel geïntegreerde zonnepanelen helpen het gebouw van energie te voorzien, terwijl de warme afwerking van het interieur bijdraagt aan het creëren van een gastvrije sfeer.

Het nieuwe knooppunt bevindt zich op het kruispunt van Morningside Avenue

en Military Trail en fungeert als toegangspoort tot de Scarborough Campus van de Universiteit van Toronto.

Het ontwerp versterkt de ambitie van de universiteit om een nieuwe voetgangersrug te creëren die de Military Trail verbindt met de zuidelijke campus. Gemeenschappelijke ruimten worden daarom benadrukt, aangezien de transparante gevel van de begane grond studenten verwelkomt in de centraal gelegen ontmoetingsruimte binnenin. Daarnaast creëert de afgeschuinde westelijke hoek van het gebouw een externe openbare ruimte, als antwoord op de eisen van de locatie. ■

Buitengewoon wonen

Lake District Duinenwater is een appartementencomplex tegen het centrum van Knokke.

Duinenwater is een 38 hectare grote gebiedsontwikkeling naast het levendige centrum van Knokke, met het recreatieve Duinenwatermeer als centrale blikvanger. De opzet van het masterplan bestaat uit een grootschalige residentiële uitbreiding, met behoud van het landelijke karakter van de terreinen. Tegelijk biedt de site waardevolle extra publieke en recreatieve ruimte, evenals tal van sportfaciliteiten, hotelkamers, horeca, winkels en voorzieningen.

Er komen 1.100 appartementen, 70 villa's, 100 woningen en 25.000 vierkante meter aan commerciële ruimte in het gebied.

De locatie is uitzonderlijk groen, 'een levendig dorp waar het vakantiegevoel nooit ver weg is'. De aanleg voorziet een autoluw stratenplan, wandelpaden, parkeerplaatsen, fietsenstallingen en alle infrastructuur. Bruinink: 'De gebiedsontwikkeling biedt een zeer ruim aanbod aan woningtypes met rui-

me terrassen waarop het genieten is van de omgeving. De ligging op wandelafstand van het centrum van Knokke maakt het tot een AAA-locatie.

Prachtige architectuur voor stijlvol wonen

Het torengedouw heeft een prachtige en elegante architectuur die elke bezoeker zal bekoren. Het speelse en markante lijnenspel

van luifels en terrassen zorgt voor een dynamiek waarop je nooit uitgekeken geraakt. Doordat de terrassen onregelmatig zijn vormgegeven hebben ze allemaal een eigen omvang en eigenheid. Luxe details zoals ingelegd marmer en bronzen raamkozijnen geven het hele gebouw een ongeziene tijdloze grandeur. The Tower is dé eyecatcher van Lake District Knokke. ■

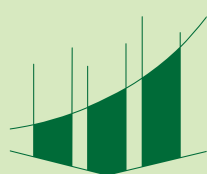

DURF TRANSPARANTIE
AAN IN JE VAKDOMEIN !

MY BCCA

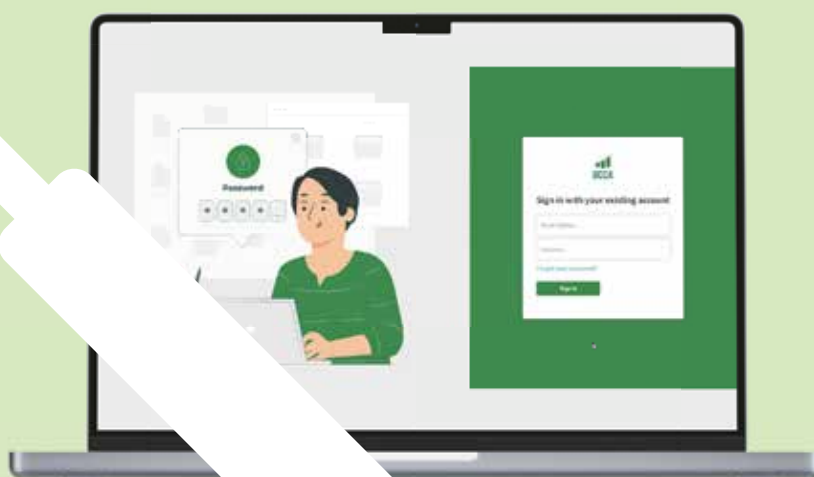
*De certificatie-instelling BCCA rolt haar
portaal "MyBCCA" uit binnen het domein van
de betonherstellingen.*

*Een overlegplatform en communicatietool met
een duidelijke meerwaarde voor voorschrijvers
en aannemers.*

BCCA

www.bcca.be

Groen in het openbaar domein

Tuinstraten Antwerpen vertegenwoordigen België op vierde editie van de European Green Cities Award

De Tuinstraten in Antwerpen werden door een Belgische vakjury gekozen om België te vertegenwoordigen in de vierde editie van de European Green Cities Award. Deze prestigieuze award vormt het sluitstuk van het Europese promotieproject 'More Green Cities for Europe'. Het doel van de European Green Cities Award is om beslissingsnemers en belanghebbenden in openbaar groen te inspireren, informeren en activeren over het belang hiervan.

More Green Cities for Europe

De European Green Cities Award is een initiatief van het Europese promotieproject 'More Green Cities for Europe'. Het project loopt drie jaren (2021 - 2023) en wordt uitgerold in 13 Europese landen: België, Bulgarije, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Polen, Portugal, Nederland en Zweden. In België voert de Sierteelt- en groenfederatie AVBS het project uit in samenwerking met het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

13 kanshebbers voor de eindoverwinning

De 13 Europese landen die dit promotieproject trekken, zenden elk projectjaar een openbaargroen-project in voor de European Green Cities Award. Het zijn gevarieerde projecten die inspirerende oplossingen bieden om de kwaliteit van groen in het openbaar domein te behouden en te verbeteren. De projecten worden gejureerd door een internationale jury bestaande uit landschapsarchitecten en boomkwekers. Bekijk de 13 genomineerde projecten op de Green Cities-website.

Over de Tuinstraten in Antwerpen

Om het hoofd te bieden aan klimaatveranderingen begon de stad Antwerpen in 2017

te experimenteren met een nieuw geïntegreerd, co-creatief stedelijk planningsproces, bekend als 'tuinstraten'. Tuinstraten worden ontworpen met als doel het maximaliseren van groen, blauw-groene infrastructuur en sociale cohesie. Volgens projectverantwoordelijke Marianne Hubeau bij de stad Antwerpen is dat echter nog maar het begin. "Wat wij gerealiseerd hebben is niet superduur of onrealistisch. Binnen de heraanleg van een stad of gemeente kan iedereen hiervoor kiezen. De opschalingsmogelijkheden zijn gigantisch."

Antwerpen heeft zich volop geëngageerd om een klimaatrobustere stad te worden. Steden zijn gevoelig voor de gevolgen van klimaatverandering. Zo is er het hitte-eiland-effect waardoor het tijdens hete periodes merkbaar warmer wordt en blijft in de steden, wat tot oversterfte bij de bevolking leidt. Ook stedelijk groen krijgt dan extra te lijden door droogte. Anderzijds kan de schade bij plotse hevige regenval ook erg groot zijn, doordat het water niet intijds afgevoerd kan worden. "Nachten waarbij het nauwelijks afkoelt, de stadsparkvijver die droog komt te staan... Ook in Antwerpen zijn de tekenen van het veranderende klimaat soms al echt tastbaar geworden", aldus Marianne Hubeau.

"Mijn droom is dat we later niet meer spreken van tuinstraten, maar elke werf in straten of pleinen volgens deze principes aanpakken. Een straat heraanleggen is anders dan een prestigieus miljoenenproject. Maar we verleggen wel stenen in de rivier. Het potentieel om dit op te schalen is gigantisch. Ook andere gemeenten en steden kunnen hier gerust inspiratie komen opdoen. Het hoeft niet altijd veel meer geld te kosten. En hoe meer tuinstraten, hoe beter voor iedereen", besluit Marianne Hubeau. ■

Winnaars Architectuurprijs Leuven 2023

De winnaars van de vierjaarlijkse Architectuurprijs Leuven 2023 zijn bekend. De jury bekroonde de sociale woontoren 'De Drie Kreeften', ontworpen door WIT architecten met de juryprijs. De publieksprijs was voor de Abdij van Park van architecten Studio Roma, Beeck en Hermans en Ark Architecten, gepresenteerd door het Heilig Hartinstituut.

De stad Leuven bekroont al sinds 1998 de beste bouwprojecten met een vierjaarlijkse architectuurprijs. Recent werden de winnaars van de editie 2023 bekend in een volle zaal in het auditorium van STUK. Het doel van de prijs is de meest relevante hedendaagse architectuur, die de stad mee vorm geeft, te eren en ze een platform te geven. Twee jury's, een vakjury en een publieksjury, loofden elk een symbolische prijs uit voor één gebouw.

Prijs van de vakjury

De vakjury bestond uit Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent, Annekatrien Verdict van het architectuurplatform Terwecoren Verdict en Karen Landuydt, coördinator gebieds- en projectontwikkeling stad Leuven.

Zij kozen 22 gerealiseerde architectuurprojecten van de jaren 2019-2023 op het grondgebied Leuven. Bij de selectie van de vijf finalisten ging de keuze van de vakjury expliciet naar projecten die elk op een eigenzinnige manier innoveren. Daarmee bieden ze een antwoord op uitdagingen waar de stad en bij uitbreiding de hele samenleving vandaag voorstaan, zoals de klimaatcrisis en de nood om met meer op minder oppervlakte te wonen.

De finalisten die uiteindelijk om de prijs dongen, waren De Drie Kreeften, Abdij van Park, Ontharding Redingenhof, Zorgwoning Honk en Korbeek Winners. Het was De Drie Kreeften die uiteindelijk met de prijs aan de haal ging.

De vakjury looft het knappe ontwerpwerk, het ambitieus opdrachtgeverschap en de succesvolle samenwerking gedragen door vele partners. De woontoren De Drie Kreeften vormt een statement voor hoe Leuven investeert in het bieden van gelijke kansen. Waarbij iedereen niet enkel betaalbaar maar uiterst kwalitatief wonen verdient. Met deze prijs wil de vakjury benadrukken hoe architectuur dit hier mee mogelijk maakt.

"De sociale woontoren De Drie Kreeften biedt een antwoord aan de nood voor betaalbare woningen. Het project slaagt erin om met een beperkt budget een luxueus aanvoelende woonkwaliteit te realiseren," aldus de vakjury.

De publieksprijs

Het publiek in de zaal mocht ook stemmen op de vijf finalisten en zo de publieksprijs uitdelen. Laatstejaarsleerlingen van het Heilig Hartinstituut, het Koninklijk Atheneum De Ring, het Sint-Pieterscollege, het Sint-Albertuscollege en De Wijnpers stelde elk een van de finalisten voor. Hun gefilmde presentaties en interviews met de aanwezige architecten toonde duidelijk het grote enthousiasme van de jeugd voor de nieuwste architectuurpraktijk in Leuven.

Het was uiteindelijk het project in Abdij van Park waar de stad de opdracht voor gaf aan architecten Studio Roma, Beeck en Hermans en Ark Architecten, dat de meeste stemmen kreeg van het publiek. De leerlingen van het Heilig Hartinstituut wisten het publiek te overtuigen. ■

Denemarken wint de Green Cities Europe Award 2023

Denemarken heeft de Green Cities Europe Award 2023 gewonnen met “Basecamp Lyngby”. Frankrijk en Nederland eindigen respectievelijk op de tweede en derde plaats. In totaal deden 13 projecten uit evenveel Europese landen mee. De winnaar werd op 7 november in Brussel bekendgemaakt. Verschillende leden van het Europees Parlement woonden de prijsuitreiking bij en namen uitgebreid kennis van de succesvolle stedelijke vergroeningsprojecten.

Denemarken

Het winnende project in een buitenwijk van Kopenhagen is een ongebruikelijk ontworpen wooncomplex voor studenten en senioren. De 15-koppige vakjury was bijzonder positief over de samenhang in de architectuur van het gebouw en de omgeving: “Het is een zeer indrukwekkende aanpak om de architectuur en het landschap in zo’n harmonie te ontwerpen met een duurzame aanpak.” De sociale cohesie kreeg een hoge waardering: bewoners, studenten en senioren hebben veel (buiten)ruimte om elkaar te ontmoeten. Vrijwel alle juryleden prezen ook de benadering van biodiversiteit, inclusief het gebruik van diverse, vaak inheemse beplanting.

Frankrijk

Frankrijk won de tweede prijs met een groot stadsvernieuwingsproject. De wijk Montreynaud in Saint-Étienne is een sociaal

achtergestelde wijk die is getransformeerd door vergroening: “In termen van stedelijke transformatie biedt het een treffend voorbeeld van het transformeren van de betonnen omgeving in de stad in leefruimtes die betekenis toevoegen aan het leven van mensen.” Woorden als ‘sociaal’, ‘economie’ en ‘klimaat’ kwamen veel voor in de positieve juryrapporten.

Nederland

Utrecht won namens Nederland de derde prijs. Met een combinatie van drie grootschalige vergroeningsprojecten laat de stad zien dat ze logistieke ruimte (sporen en wegen) vervangt voor groen en blauw (parken en water). De jury ziet dit als het creëren van verbindingen voor zowel mensen als flora en fauna: “het ontmantelen van de barrières die voorheen werden opgelegd door snel rijdend verkeer en het vervangen van deze barrières door voetgangersvriendelijke, gemeenschappelijke en met natuur geïn-

fundeerde ruimten”. Klimaatadaptatie en de economische en toeristische waarde voor de stad waren andere punten die de jury overtuigden.

De andere tien projecten waren ook zeer diverse, succesvolle voorbeelden van stedelijk groen die allemaal een hoge beoordeling kregen van de jury. Elk deelnemend land had een professional afgevaardigd als jurylid (die niet het project uit eigen land beoordeelde). Daarnaast maakten afgevaardigden van de ELCA (European Landscape Contractors Association) en de IFLA (International Federation of Landscape Architects) de 15-koppige jury compleet.

Inspiratie voor groenere steden

Elk jaar zet de Green Cities Europe Award uitmuntende, stedelijke vergroeningsprojecten in heel Europa in de schijnwerpers. Het doel is om inspirerende projecten te belonen die uitstekend gebruik maken van planten en

groene oplossingen om klimaatverandering tegen te gaan, het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen en de sociale cohesie en het lokale stadsleven te verbeteren.

Over het project ‘More Green Cities for Europe’

De Green Cities Europe Award is een initiatief van de European Nurserystock Association (ENA) samen met boomkwekerij-organisaties verenigd in het internationale programma Green Cities Europe. In dit programma werken 13 Europese landen samen om de toegevoegde waarde van groen in de stedelijke omgeving te benadrukken. De deelnemende landen zijn België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Polen, Portugal, Nederland en Zweden. ■

Klimatisatie van de toekomst

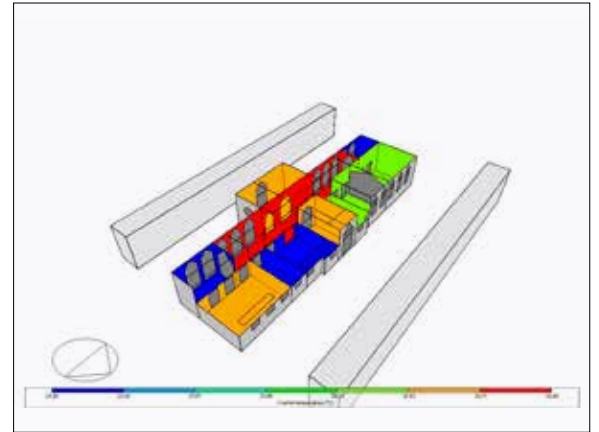
Dat de klimaatuitdaging en het nieuwe Vlaams klimaatplan een grote impact hebben op de bouwsector is een understatement. Er komt de volgende jaren heel wat werk op de aannemers en architecten af. Meer dan ooit is er nood aan professionele vakmensen met kennis van zaken. Wie goed geïnformeerd is, heeft absoluut een streepje voor.

Net zoals alle bouwtechnieken, is ook de klimatisatie-sector onderhevig aan constante verandering. Digitalisatie, slimme gebouwen en duurzaamheid zijn enkele van de grootste uitdagingen voor de toekomst. Vandaag al zie je dat de sector heel wat innovaties omarmt om klimatisatie-installaties ecologischer en energie-efficiënter te maken.

Onder druk van de alsmat strenger wordende regelgeving inzake duurzaamheid, zijn producenten en installateurs van klimatisatietechnieken genooddaakt om continu te innoveren en flexibiliteit in te bouwen in hun oplossingen. Er bestaat niet één ideale oplossing. Producenten bieden verschillende oplossingen aan voor de verwarming, koe-

ling en ventilatie van woningen en gebouwen. Afhankelijk van de eigenschappen van het gebouw is de installateur genooddaakt om de beste oplossing voor elke specifieke situatie te selecteren.

Met de continue evolutie in de woningbouw en de klimatisatiesector wordt het voor installateurs steeds moeilijker om de warmtevraag voor een gebouw in te schatten. Onder invloed van de BEN-normen wordt het vermogen om een gebouw te verwarmen steeds lager. In een gemiddeld appartementsgebouw ligt het vermogen voor sanitair water tot vier keer hoger dan het vermogen om te verwarmen. De rol van energieadviseurs wordt dan ook steeds belangrijker.

Ook de alsmat toenemende invloed van digitalisatie is een extra uitdaging voor installateurs. Niet alleen de klimaatbeheersing en ventilatie, maar ook de zonnewering en de verlichting worden vaak aangestuurd via een intelligent gebouwbeheersysteem. De centralisatie van het energiebeheer komt ook de duurzaamheid van het gebouw ten goede. Met behulp van bewegings- en daglichtsensoren gekoppeld aan het beheersysteem, wordt heel wat energie bespaard. En dankzij een koppeling met een weerstation kunnen de zonwering en klimaatinstallaties automatisch aangestuurd worden.

Het is duidelijk dat nieuwe innovaties in de klimatisatiesector bijdragen aan het comfort en de duurzaamheid van gebouwen. Zowel producenten als installateurs hebben de verantwoordelijkheid om continu up-to-date te blijven van de nieuwste ontwikkelingen in de sector. Alleen zo kunnen ze voor hun klanten de best mogelijke oplossingen bieden op vlak van comfort, duurzaamheid en energie-efficiëntie.

Belgen nog te weinig vertrouwd met voordelen warmtepomp

Zowat de helft van de Belgische woningen is geschikt voor het gebruik van een warmtepomp, maar heel wat Belgen zijn zich daarvan niet bewust. Ze zijn dit evenmin van de voordelen die dit met zich kan meebrengen. Dit blijkt uit een bevraging, in opdracht van Daikin uitgevoerd door iVox.

Het was het tweede jaar op rij dat Daikin dit Nationaal Verwarmingsonderzoek deed uitvoeren. Voor de analyse van de verzamelde gegevens stonden specialisten van Daikin, Eneco, Techlink, en Universiteit Gent in.

Het onderzoek wees uit dat ongeveer één op twee bestaande huizen geschikt is voor de installatie van een warmtepomp, vooral bij elektrische verwarming (95%) en in mindere mate bij stookolieverwarming (één op drie) maar ook voor wie nu met een gasketel verwarmt, de meerderheid van de ondervraagden. Die conclusie is gebaseerd op de woningoppervlakte, het ingeschatte energieverbruik en de aangegeven isolatiegraad. De specialisten baseerden zich ook op een studie van Vito. Die toonde aan dat, bij de huidige energieprijzen, een warmtepomp rendabel is

foto: Daikin

bij woningen met een warmtevraag beperkt tot 70W/m², bij kleinere woningen is dat zelfs 100W/m². Een kwart van de vorig geplaatste installaties voor centrale verwarming is overigens al uitgerust met een warmtepomp.

Installateurs in een hoofdrol

44,4% van de ondervraagden gaf aan niet op de hoogte te zijn van de eisen en vereisten van duurzaam bouwen en verbouwen. Vanuit deze vraag kwam de rol van de installateur sterk op het voorplan. 28% van de Belgen die al een warmtepomp lieten plaatsen deden dit op aanraden van hun installateur. De voorbije drie jaar hebben heel wat installatiebedrijven zich als nieuwkomers op de markt van warmtepompen gewaagd. De installateurs zijn dan ook zelf vragende partij naar uitvoering informatie.

foto: Daikin

“82% van onze aangesloten installateurs geeft aan dat ze ervaring hebben met het plaatsen van warmtepompen. Iets meer dan een derde van die groep bouwde die ervaring pas de voorbije drie jaar op,” zegt Vincent Vancaeyzeele, technologie- en innovatiemanager bij sectororganisatie Techlink. “Bijna de helft van de installateurs die nu nog geen warmtepompen plaatsen geeft aan dat ze een opleiding willen volgen om hiermee te starten. Daarnaast geven heel wat installateurs aan dat er ook bij hen wat onzekerheid heerst, net als bij de eindklanten. We zetten dan ook in op het blijven informeren, vormen en ondersteunen van onze installateurs. Zo namen het voorbije jaar bijna 1.000 installateurs deel aan onze informatiesessies.”

Tekst: Koen Mortelmans

foto: Daikin

Daikin Altherma 3

Lucht/water warmtepomp

Daikin Altherma 3 F

Met geïntegreerde warmwatertank van 230L.

De Daikin Altherma 3 F binnenunit is voorzien van een geïntegreerde warmwatertank van 180 of 230 liter. Dit zorgt ervoor dat er constant warm sanitair water beschikbaar is. Dit garandeert een maximaal comfort aan een minimaal energieverbruik.

Het Daikin Altherma-gamma biedt talloze mogelijkheden. Van buitenunits in Split-uitvoering tot HydroSplits. Deze buitenunits met het koelmiddel R32, zijn beschikbaar in verschillende vermogens, gaande van 3,5 kW tot 14 kW. Hiermee voldoet Daikin aan alle verwarmings- en warmwaterbehoeften van alle type woningen.

Gevelventilatie van topniveau: de nieuwe AEROMAT VT van SIEGENIA

De innovatieve modulaire AEROMAT VT is een decentrale gevelventilator met passieve of actieve ventilatie in diverse varianten van aan- en/of afvoer tot warmteterugwinning.

De universele behuizing, maakt het makkelijker om de unit in de gebouwschil te integreren. Het systeem is variabel in lengte en diepte; dit maakt verschillende uitvoeringen van de ventilator met een identiek uiterlijk mogelijk. De vormgeving van de gevel wordt ondersteund door de onopvallende integratie van de ventilator in sponning, borstwering of latei. Daarbij kan de inbouw naar keuze zichtbaar of verdekt liggend plaatsvinden. Daarnaast heeft de AEROMAT VT een uitstekende geluidswering, de hoge luchtkwaliteit en het lage eigengeluid.

De AEROMAT VT voldoet aan de hoogste eisen als het gaat om ruimtecomfort. Ook geeft de AEROMAT VT WRG, met een uitstekende warmteterugwinning tot 93%, een evenwichtige balans tussen grootte, geluidswering en energie-efficiëntie met klasse A. Dit zorgt niet alleen voor energie-efficiëntie maar ook in duurzaamheid. Architecten profiteren bovendien van de veelzijdigheid van de AEROMAT VT, in de versie met passieve of actieve ventilatie. Deze zijn

verkrijgbaar in verschillende uitvoeringen en voldoen aan de meest uiteenlopende eisen in de balans tussen geluidsisolatie en luchtverplaatsing.

www.siegenia.com

SIEGENIA®
brings spaces to life

Voor elke groendak toepassing, de juiste drainage oplossing!

Groendaken bieden enkele niet te onderschatten eigenschappen en voordelen: ze brengen groen, hebben een positief effect op de waterbeheersing en het klimaat en scheppen een aangename leefomgeving. Groendaken hebben tal van voordelen maar vereisen wel een optimale samenstelling.

Types groendaken

We onderscheiden twee hoofdcategorieën in groendaken, afhankelijk van hun dikte, opbouw en vegetatie. Enerzijds zijn er de extensieve groendaken, ze hebben een beperkte vegetatiehoogte. Anderzijds zijn er de intensieve groendaken, dit zijn eigenlijk daktuinen- of terrassen die qua uitzicht en gebruik vergelijkbaar zijn met een gewone tuin.

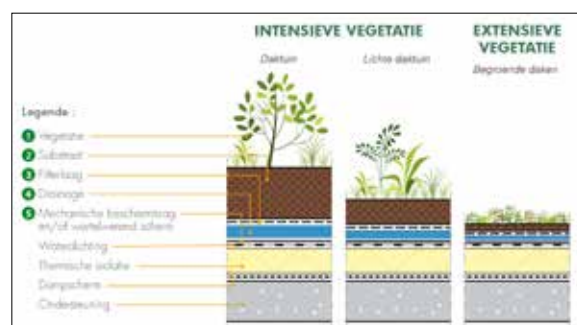
Het belang van drainagemembranen

Een drainagemembraan speelt een belangrijke rol in de algemene systeemopbouw van een groendak. Het zorgt zowel voor de buffering van het regenwater als voor de afvloeiing van het overtollige regenwater.

De verschillende soorten groendaken

Tijdens droge periodes kan de waterreserve die in het drainagemembraan opgeslagen werd dan weer opgenomen en afgegeven worden aan de bovenliggende vegetatielaag.

Verskil tussen intensieve en extensieve groendaken

Voor het juiste drainagemembraan kiezen

Als specialist in drainage oplossingen heeft MatGeco een gedeelte van zijn gamma gewijd aan het draineren van groendaken.

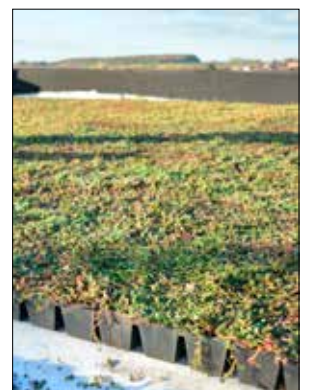
De **Roofdrain ST12** zorgt met zijn 3 in 1 formule zowel voor drainage, mechanische bescherming als wateropslag in één enkel product. De **DrainoTech G20**, met zijn noppen van 20 mm, combineert aan de bovenzijde een wateropslag van 6 l/m² met een hoog drainerend vermogen langs de onderzijde. De voorgekweekte **Sedum StockDrain** platen zijn een ideaal alternatief om vrijwel onmiddellijk een volgroeid groendak te bekomen.

Verder voorziet het gamma van MatGeco ook nog in handige accessoires die kunnen gebruikt worden om uw groendak optimaal uit te voeren. De **RB Line 800** is een

RoofDrain draineert en beschermt het waterdichtheidsmembraan

wortelweringsscherm dat er voor zorgt dat het waterdichtingsmembraan in alle omstandigheden optimaal beschermd is. De **HydraLook** zorgt voor bescherming en een zicht op de afvoerpunten. Met de **SilexTop 80** wordt een perfecte scheiding tussen het grind en het substraat bereikt dankzij een L-profiel.

Voorgekweekte Sedum StockDrain trays

U kunt bij één partner de oplossingen en adviezen vinden die het best zullen passen bij de specifieke eisen van uw project. Een team van zeer ervaren MatGeco specialisten helpt u hierbij. Aarzel niet ze te contacteren voor gericht advies.

+32 67 41 16 10
info@matgeco.be
www.matgeco.be

MatGeco
Geotechnical products

Vandamme Houtatelier kiest voor esthetische en functionele doekzonwering

Vandamme Houtatelier, gespecialiseerd in allerhande houtwerk, gaat terug naar 1985 waar vader Ronny Vandamme zijn diepgewortelde passie voor hout omzette in zijn eigen schrijnwerkbijzondere. Ondertussen runt zoon Jeroen het bedrijf in Veurne samen met zijn vrouw Florence en is Vandamme Houtatelier uitgegroeid tot een modern houtatelier.

Eind juni, begin juli 2022 werd de gevel van het houtatelier uitgerust met de structurele, esthetische doekzonwering DucoScreen Front 150 FIX.

Streven naar topkwaliteit

In het atelier wordt pure ambacht omgezet tot het fijnste maatwerk. Deze perfectie in de uitvoering van de dagdagelijkse bezigheden van het houtatelier was ook een maatstaf om te kiezen voor de doekzonwering van DUCO.

Jeroen Vandamme, zaakvoerder bij Houthandel Vandamme, legt uit: "Perfekte afwerking en sterke designs, zowel binnen als buiten, waardoor we **absolute topkwaliteit** kunnen garanderen aan onze klanten. Daar staan we

voor. Toen we op zoek waren naar buitenzonwering om het **binnenklimaat** in ons atelier **optimaal** te houden, wilden we deze focus op kwaliteit verder doorzetten. Zo kwamen we bij onze burens DUCO uit."

Mooie combinatie met zwarte, houten schrijnwerk

De structurele zwarte **DucoScreen Front 150 FIX** doekzonwering past perfect bij het zwarte, houten schrijnwerk en de betonnen gevel van het bedrijf. Dit was een zeer belangrijke voorwaarde voor Vandamme Houtatelier. Het plaatje moest 100% kloppen.

Jeroen verklaart: "De **perfecte symbiose** tussen schrijnwerk, betonnen gevel en doekzonwering garandeert een stijlvolle uitstraling van het gebouw. Bovendien worden de **screegeleiders** van de DucoScreen Front 150 FIX **volledig onzichtbaar weggewerkt** achter de verticale houten balken, wat de afwerking uitzonderlijk maakt."

Klaar om stormen te weerstaan

De locatie van Vandamme Houthandel ligt niet zo ver van de kust. Bij stormweer van over zee kan het er dus al eens hevig aan toe gaan. Maar zelfs dan kunnen de bedrijfsleiders op beide oren slapen. De uitvoering in FIX van de DucoScreen Front 150 FIX doekzonwering garandeert immers dat de zonwering **stormvast** op z'n plaats blijft zitten, zelfs bij de meeste hevige windstoten.

Vlotte samenwerking

"Gedurende het volledige proces, gaande van offerte tot plaatsing, stond Dirk Stevens, Sales Manager bij DUCO, klaar met raad en bijstand om het project in goede banen te leiden", vervolgt Jeroen. Een **vlotte samenwerking** dat uitmondde in een **tevreden klant** en een **mooi eindresultaat**. We kunnen ons niet beter wensen.

www.duco.eu/be_nl/vandamme-houtatelier-veurne

DUCO

Westkunstmodelle 1:1

In het verbazingwekkend veelzijdige oeuvre van de Duitse kunstenaar Thomas Schütte spelen schaalmodellen een essentiële rol. Het model is een voorstel voor iets wat nog niet bestaat en tegelijkertijd een concreet en tastbaar beeld.

Zijn eerste architectuurmodellen maakte Schütte (Oldenburg, 1954) in 1981 voor de ambitieuze tentoonstelling Westkunst, een overzicht van moderne en hedendaagse westerse kunst in Keulen. Na meer dan veertig jaar zijn ze nu op groot formaat gerealiseerd en kan de toeschouwer ze daadwerkelijk betreden.

Schütte heeft de afgelopen vier decennia een van de meest toonaangevende en tegelijkertijd ongrijpbare oeuvres in de hedendaag-

se kunst opgebouwd. De Westkunstmodelle staan aan het begin van dit oeuvre, alsook van deze tentoonstelling die een overzicht biedt van zijn architectuurmodellen sinds de jaren tachtig. De architectuurmodellen vormen een schakel in het hyperdiverse werk van Schütte, ze verenigen in geconcentreerde vorm de uiteenlopende uitingsvormen en thema's die zijn praktijk kenmerken.

De reusachtige Westkunstmodelle worden omgeven door een uitgebreide selectie klei-

nere architectuurmodellen. Die variëren van tempels en eenpersoonshuizen tot bunkers, musea en zijn eigen grafmonument. Het zijn beelden die symbool staan voor Schüttes kijk op de samenleving, de kunstwereld én de architectuur. Sinds 2007 zijn sommige ervan ook daadwerkelijk gebouwd.

Terwijl Schütte beweegt tussen ironie, humor en melancholie, zie je in zijn werken ook de lol van het maken. Zijn experimenten met uiteenlopende materialen en tech-

nieken leiden telkens tot nieuwe onverwachte beelden. Dat geldt ook voor het formaat. Waar de schaalmodellen de verbeelding van de bezoeker prikkelen, nodigen zijn gerealiseerde projecten uit deze daadwerkelijk te ervaren. Zo speelt Schütte ook een ingenieus spel met schaal, waarin je afwisselend kijker en gebruiker bent.

Thomas Schütte
Westkunstmodelle 1:1

16 september 2023 - 28 januari 2024 ■

Aanhoudende prijsstijgingen voor nieuwbouw bevestigen dat Belgische woningmarkt aan twee snelheden beweegt

In het derde kwartaal van 2023 bleven de prijzen van nieuwbouwwastgoed in België verder stijgen, in weerwil van aanhoudende signalen over een afkoeling op de algemene vastgoedmarkt. De uiteenlopende trends tussen de gewesten zetten zich ook verder.

Zeker in het segment van de nieuwbouwhuizen drijven Vlaanderen en Wallonië uit elkaar. Dit blijkt uit de Nieuwbouwarometer, een initiatief van buurtontwikkelaar Matexi en vastgoeddataplatform Realo dat de prijsevoluties van de Belgische nieuwbouwwastgoedmarkt in kaart brengt.

De resultaten voor het derde kwartaal van 2023 tonen aan dat de Belgische nieuwbouwwastgoedmarkt nog steeds een stijgende prijsevolutie kent. De prijzen van een gemiddeld nieuwbouwhuis en -appartement stegen respectievelijk met 0,25% en 1,32% ten opzichte van het vorige kwartaal. Zeker wat betreft de appartementen is dat een voortzetting van de stijgende trend die zich al langer aftekent.

De beperkte nationale prijsstijging voor huizen maskeert de uiteenlopende prijsevoluties tussen Vlaanderen en Wallonië. Fabrice Luyckx, dataspecialist van Realo: “De tragere groei bij huizenprijzen kan verklaard worden door het feit dat die prijzen de afgelopen jaren veel sterker gestegen zijn dan de rest van de woningmarkt. Bovendien zijn de zomermaanden altijd rustiger in de vastgoedsector.”

“Deze cijfers van de Nieuwbouwarometer zetten nog eens in de verf in welke mate het nieuwbouwssegment aan een andere snelheid evolueert dan de rest van de Belgische vastgoedmarkt”, zegt Kristoff De Winne, Acquisition & Development Director bij Matexi. “In een markt die fel onder druk staat door gestegen rentevoeten, bouwkosten en inflatie, dreigen energie-efficiën-

te nieuwbouwwoningen voor veel mensen onbereikbaar te worden. Het is dan ook zeer belangrijk dat we erover waken dat het aanbod groot genoeg blijft. In die optiek betreuren wij dan ook dat de federale regering het 6 procent btw-tarief voor sloop en hernieuwbouw heeft hervormd op een manier die maakt dat de maatregel zijn doel volledig mist. Door de btw op 6 procent te beperken tot enkel die particulieren die zelf slopen en heropbouwen, zullen grote hernieuwbouwprojecten in woonkernen onbetaalbaar worden voor veel mensen.”

Over de Nieuwbouwarometer

De Nieuwbouwarometer verzamelt op objectieve wijze open data van de overheid, andere online bronnen en van online vastgoedaanbiedingen. Dat resulteert in een substantieel en representatief staal van de hele Belgische nieuwbouwwastgoedmarkt. De academische en onafhankelijk gevalideerde analysemethode laat toe om nauwkeuriger de werkelijke prijsevoluties voor nieuwbouwhuizen en -appartementen op te volgen, rekening houdend met veranderingen in karakteristieken van panden door de tijd.

De Nieuwbouwarometer volgt de prijsevoluties (excl. btw) voor een gemiddelde Belgische woning, zijnde een halfopen bebouwing van 160 m² met drie slaapkamers, badkamer en tuin. In het segment van appartementen gaat dit om een appartement van 95 m² met twee slaapkamers en badkamer. ■

Antwerpen keurt ontwerp bouwcode goed

Het college keurde het ontwerp goed van de nieuwe Antwerpse bouwcode. Die wil een antwoord bieden op uitdagingen zoals een divers en betaalbaar woonaanbod, omgang met groen en water in de stad, duurzame energietechnieken en parkeren. Voor dit plan is een ontwerp-milieueffectenrapport opgesteld en dat is gunstig bevonden. Het openbaar onderzoek, waarbij iedereen beide kan inkijken en erop reageren, loopt van 13 november tot en met 12 januari.

Levendige woonstad

21ste-eeuwse stedelingen verwachten veel van hun stad: een aangename plek om te wonen, te ondernemen, te werken, te studeren en te ontspannen. Kortom een levendige woonstad op maat van de Antwerpenaren. De nieuwe bouwcode is, naast het Strategisch Ruimteplan en de Ruimtelijke Uitvoeringsplannen, een belangrijk instrument om de stad op die manier vorm te geven.

Het Strategisch Ruimteplan Antwerpen zet de klijntlijnen uit voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. De bouwcode concretiseert dat in generieke voorschriften: ze verzamelt de stedelijke regels over hoe er gebouwd en verbouwd mag worden op het hele grondgebied, uitgezonderd het havengebied. Deze voorschriften dienen om de kwaliteit van zowel gebouwen als open ruimte in Antwerpen te verzekeren, vanuit verschillende perspectieven: omgevingskwaliteit, open ruimte, wonen, werken en parkeren.

De parkeernormen worden vastgelegd per functiecategorie en verschillen naargelang de zone waarin een project zich bevindt. Aanpassingen zijn er in de omgeving van multimodale knooppunten ('Slimme Schakels').

Tegelijk biedt de bouwcode een antwoord op een aantal klimaatuitdagingen.

Bouwplannen moeten minstens aan de regels van de bouwcode voldoen om een vergunning te kunnen krijgen. Er gelden ook nog andere regels, zoals op gewestelijk niveau of in ruimtelijke uitvoeringsplannen. De bouwcode is een instrument voor bouwers, verbouwers, architecten en projectontwikkelaars om mee vorm te geven aan het Antwerpen van morgen.

Volgende stappen

Het openbaar onderzoek van de bouwcode en het bijhorende milieueffectenrapport loopt van 13 november 2023 tot en met 12 januari 2024. Iedereen kan de documenten dan inkijken en erop reageren. Inwoners van de stad Antwerpen ontvangen een infobrief.

In het voorjaar van 2024 worden vervolgens de reacties uit het openbaar onderzoek verwerkt. De bouwcode en het milieueffectenrapport kunnen dan nog aangepast worden. Nadien keurt Vlaanderen het milieueffectenrapport goed en stelt de gemeenteraad de definitieve bouwcode vast. Na publicatie in het Staatsblad zal de nieuwe bouwcode in werking treden. ■

Ministers Demir en Somers bieden leidraad voor vooroverleg vergunningsprocedure

Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir en intussen voormalig minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers hebben op maandag 6 november de 'Handreiking Vooroverleg' voorgesteld, samen met vertegenwoordigers van onder meer de lokale besturen en de bouwsector. Het gaat om een leidraad om de dialoog die vooraf gaat aan een omgevingsvergunningsprocedure, optimaal te laten verlopen. De Vlaamse Raad van de Orde van Architecten werkte mee de totstandkoming van het document.

Het informeel vooroverleg gaat vooraf aan de eigenlijke administratieve omgevingsvergunningsprocedure. Idealiter is het een open gesprek, of een reeks van gesprekken, waarbij de visie van alle betrokkenen over een project dat vergunningsplichtig is, afgetoetst wordt. In deze 'Handreiking Vooroverleg' vinden zowel de vergunningverlenende overheden als initiatiefnemers van een project, handvaten en tips over hoe zo'n vooroverleg optimaal aan te pakken.

De Vlaamse Overheid werkte de Handreiking uit samen met Bouwunie, Embuild Vlaanderen, Belgische Vereniging Vastgoedsector, Confederatie van Immobiliënberoepen Vlaanderen, Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten, Vereniging voor Ruimte en Planning, Netwerk Architecten Vlaanderen, Belgische Vereniging Architecten en de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten.

Jan Melis, voorzitter van de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten: "De genomen complexiteit van de aanvragen, samen met de eisen inzake ruimtelijke kwaliteit, heeft voor gevolg dat het bouwproces aanzienlijk vertraagd wordt. De Europese Commissie wees reeds op het knelpunt van de lange wachttijden voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning. De Vlaamse Raad van de Orde van Architecten drukt dan ook de hoop uit dat deze handreiking daadwerkelijk zal leiden tot betere projecten en vlottere vergunningstrajecten."

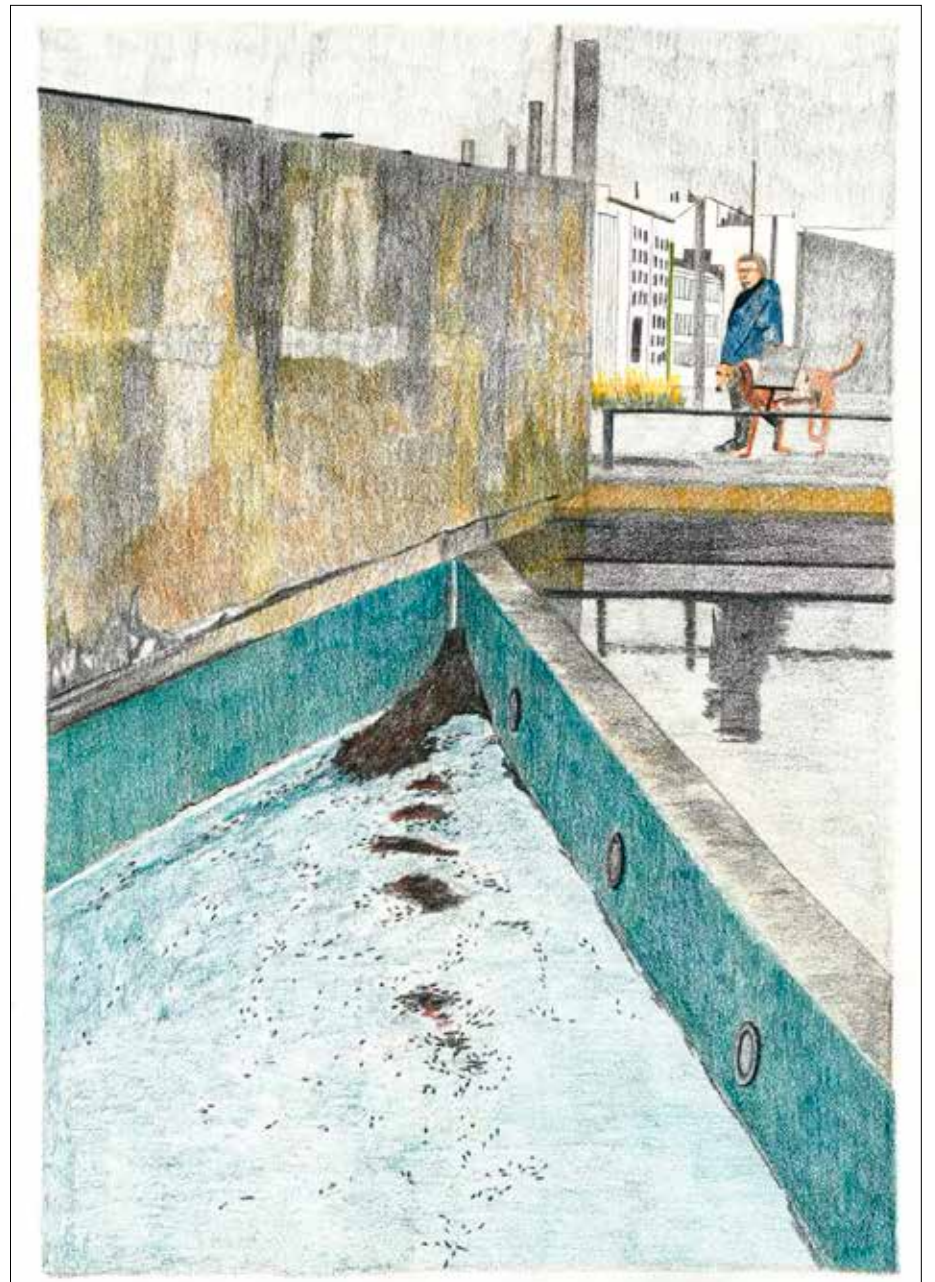
Bouwstenen vooroverleg

Heel concreet biedt de 'Handreiking', die werd gecoördineerd door het Departement Omgeving, de nodige 'bouwstenen' of ele-

menten om zo'n vooroverleg te organiseren. Zo is bijvoorbeeld het selecteren van de dossiers waarin vooroverleg nuttig kan zijn een eerste bouwsteen. Andere voorbeelden: alle relevante stedenbouwkundige informatie online ter beschikking stellen, de juiste expertise aan tafel brengen én het tijdig betrekken van burgers. Dat laatste helpt de noden in de buurt te capteren en een draagvlak voor het nieuwe project te creëren, wat later de formele vergunningsprocedure vlotter kan laten verlopen.

Minister van Omgeving Zuhail Demir: "De voorbije jaren hebben we sterk geïnvesteerd in snellere en eenvoudigere procedures voor de bouwsector. In Vlaanderen staan we immers voor gigantische uitdagingen: verdichting in de kernen, de nood aan extra woningen, meer groenblauw en minder verharding in onze kernen. Om ervoor te zorgen dat kwaliteitsvolle projecten sneller doorgang vinden, is het belangrijk om te investeren in vooroverleg. Door de expertise van de vergunningaanvrager en de lokale overheid samen te brengen, ontstaan projecten die vlot inspelen op die uitdagingen op de meest geschikte locaties."

Minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers: "Er komen tegen 2040 zo'n 300.000 huishoudens bij. Betaalbare, duurzame en kwalitatieve woningen kunnen enkel als ook het aanbod uitbreidt. Om dat te bereiken is een grondig vooroverleg tussen lokale besturen en spelers in de bouwsector cruciaal. Een sterke lokale overheid zorgt uiteindelijk voor sterke dossiers, meer efficiëntie en een vlottere samenwerking met andere spelers, zoals de bouwsector. Vanuit Vlaanderen reiken we hier de nodige tools aan om lokale spelers te versterken in dit proces." ■

BWMSTR Label 028 Stedelijke natuur

In de tentoonstelling Stedelijke natuur richten ontwerpbureaus 1010, Fallow en Grue zich op het verleden, het heden en de toekomst van de natuur in de architectuurproductie. Ze tonen hoe Léon Stynen en Paul De Meyer, de architecten van De Singel, naar het gebouw keken in relatie tot het landschap. Hoe verovert de natuur vandaag haar plekje in en rond het gebouw? Welke relaties tussen kunstmatig en natuurlijk leven mogen we in de toekomst verwachten?

Natuurinclusief ontwerpen en bouwen

Ontwerpbureaus 1010, Fallow en Grue zijn elk op hun manier geïnteresseerd in het creëren van een nieuwe alliantie met de natuur, de 'levende materie' van onze steden. In de dagelijkse praktijk zien ze bij publieke opdrachtgevers onvoldoende ambitie om natuurinclusief te ontwerpen en te bouwen. Die vertrekken zelden vanuit het perspectief dat de mens slechts een onderdeel is van een groter ecosysteem. De uitdaging is gigan-

tisch. Met hun project in De Singel willen de architecten het onderwerp alvast meer zichtbaarheid geven. Poëtische observaties en gesprekken met alle soorten gebruikers van de site vormen de basis. Om hun onderzoek uit te werken, slaan 1010, Fallow en Grue de handen in elkaar met allerhande vakmensen; botanici, kunstenaars, groenbeheerders...

15 november 2023 - 17 maart 2024
DE SINGEL
Antwerpen ■

Francis Alÿs: The Nature of the Game

Na de presentatie voor de Vlaamse inzending voor het Belgische Paviljoen van de Biënnale van Venetië 2022 presenteert Francis Alÿs deze nieuwe, meer uitgebreide opstelling van *The Nature of the Game*, twaalf jaar na de kunstenaars memorabele overzichtstentoonstelling in WIELS die het Belgische publiek liet kennismaken met de volledige reikwijdte van zijn werk.

Sinds 1999 documenteert Francis Alÿs tijdens zijn vele reizen spelende kinderen op openbare plaatsen. Voor de Biënnale van Venetië presenteerde Alÿs een grote reeks kinderspelen die hij tijdens de pandemie maakte in de Democratische Republiek Congo, België, Hongkong, Mexico en Zwitserland, in dialoog met een reeks van discrete schilderijen op klein formaat. Voor WIELS werkt hij enkele nieuwe films af, waaronder kinderspelen die hij recent filmdo in Oekraïne. Hij confronteert ze met de filminstallatie *The Silence of Ani* (2015), waarin kinderen verstopptje spelen in de ruïnes van een oude Armeense stad aan de rand van het huidige Turkije. Met behulp van vogelgeluiden wekken de kinderen de illusie dat de stad weer tot leven komt. Dit werk werd gemaakt voor de 14e Istanbul Biënnale in 2015.

Spelen is een menselijke basisbehoefte, net zoals eten en slapen. Als kind leren we het instinctief of door imitatie van anderen aan. Het spel moet worden gezien als een creatieve relatie tussen kinderen en hun wereld, een activiteit die soms een sociaal-politieke dimensie kan verbergen. Aangezien sociale interactie zich echter meer en meer online in een virtuele wereld afspeelt, is Alÿs erop uit om dit moment van diepgaande transi-

tie in onze maatschappij vast te leggen en verzamelt hij herinneringen aan kinderspelletjes voor ze verdwijnen. Hoewel een aantal van de spelletjes in verband staan met de traditie van een specifiek gebied, zijn er verschillende die meer universeel voorkomen. Veel van deze spelen zijn afgebeeld op het 16de-eeuwse schilderij *Kinderspelen* van Bruegel, een kunstwerk dat een grote indruk op Alÿs maakte toen hij het als kind voor het eerst zag. Dit schilderij heeft men ook gelinkt aan een anoniem Vlaams gedicht, dat omstreeks 1530 in Antwerpen gepubliceerd werd door Jan van Doesborch, waarin de gehele mensheid wordt vergeleken met kinderen die volledig zijn opgeslorpt door hun dwaze spelletjes en regeltjes.

Het idee van kinderspelen, en hun soms schijnbare onsamenhangende regels en logica, is iets wat Alÿs fascineert, ook wanneer het spel zich in een conflictzone voordoet. Hoewel Alÿs heeft gesproken over zijn innerlijke gevecht om datgene weer te geven wat niet weer te geven valt, brengt de schijnbare absurditeit van de artistieke handeling hem in staat toch opnieuw betekenis binnen te brengen in een situatie waarin geen enkele zingeving meer te ontdekken valt. Op een gelijkaardige manier creëren de spelletjes

van kinderen, die blijven doorgaan ongeacht de omstandigheden, een kader en een structuur (zelfs al is die vluchtig en alleen voor henzelf betekenisvol), die universeel is.

“Terwijl volwassenen spraak gebruiken om ervaringen te verwerken - terwijl volwassenen spreken -, spelen kinderen om de realiteit die ze tegenkomen te assimileren. Hun spelletjes imiteren, bespotten of tarten de regels van de volwassen maatschappij die hen omringt. Spelen kan hen ook helpen omgaan met traumatische ervaringen zoals oorlogservaringen door een simulacrum van het echte te creëren en de dramatische omstandigheden om hen heen om te zetten in een meer fictieve, ludieke wereld. Maar het magische aan een kinderspel is dat het geen geheimen heeft, “het is alles wat er is”. Wij als volwassenen zouden trouw moeten blijven aan het kind dat we ooit waren; onthoud en vertrouw dat moment, het meest kostbare van ons bestaan.” (Francis Alÿs)

Menselijk gedrag in de stedelijke omgeving observeren en documenteren is de constante in het werk van Alÿs. Zijn films leggen zowel culturele tradities vast als de spontane en ongedwongen handelingen van kinderen, op straat, in conflictzones en in de tur-

bulentie van het moderne leven. De kinderspelen hebben een centrale plaats verworven in Alÿs' praktijk, omdat ze hem in staat stellen de cultuur en de patronen volgens welke mensen leven vast te leggen, soms zelfs op plaatsen waar ze het minst waarschijnlijk lijken voor te komen.

Francis Alÿs (België, 1959) woont en werkt in Mexico-Stad. Hij is opgeleid als architect. In zijn praktijk maakt hij gebruik van verschillende media; van schilderkunst en tekenkunst tot video en animatie. In zijn werk kaart hij etnologische en geopolitieke thema's aan door het dagelijkse leven te observeren tijdens zijn wandelingen en reizen. Zijn reeks *Children's Games* (1999-doorlopend) is een verzameling scènes van spelende kinderen van over de hele wereld. Een tiental nieuwe spelen, gefilmd in de Democratische Republiek Congo, België, Canada, Irak en Hongkong, werd n.a.v. de 59ste Internationale Biennale di Venezia getoond. Alÿs heeft zijn werk wereldwijd tentoongesteld in gerenommeerde musea.

Francis Alÿs
The Nature of the Game
07.09.2023 – 07.01.2024
WIELS, Brussel ■

Christophe Gevers, de architectuur van het detail

Van 11 oktober 2023 tot 10 maart 2024 loopt in het Design Museum Brussels de expo *'Christophe Gevers, de architectuur van het detail'*. Meer dan een verzameling van objecten, is deze tentoonstelling een gelegenheid om het unieke universum te ontdekken van een belangrijk figuur uit de Belgische interieurarchitectuur- en designwereld, die gedreven werd door een constante zorg om gebouwde ruimtes menselijker te maken.

Vijftien jaar na de overzichtstentoonstelling *'Inventaire d'un inventeur'* in Fondation pour l'Architecture, wil het Design Museum Brussels de enorme rijkdom van de archieven van Thierry Belenger, een expert van Belgisch design uit de twintigste eeuw, optimaal benutten. Het archief van Christophe Gevers, dat momenteel in het museum is ondergebracht, wordt gedeeld met het publiek. Niet in het kader van een monografie, maar meer met het idee van een traject om zijn nalatenschap in vraag te stellen en door te geven.

Deze missie, die werd toevertrouwd aan curator Giovanna Massoni, biedt de kans om de laatste bevindingen van haar visie op concepten als ambachtelijke productie, functionaliteit en de keuze voor stevige materialen te ontdekken, die integraal terug te vinden zijn in het oeuvre van Gevers. Het publiek kan ook kennismaken met creaties die vanuit haar standpunt voortkomen uit een overvloed aan buitengewone creativiteit. De meest productieve activiteit van deze autodidactische architect, een liefhebber van strakke lijnen en tactiele materialen, wordt vastgesteld tussen 1960 en 1980.

De tentoonstelling weerspiegelt de geest van Christophe Gevers, die ontwerper werd "omdat ik geïnteresseerd ben in het heden, de toekomst en het verre verleden". Een ontwerper die niet los kan worden gekoppeld van zijn omgeving. De "bibliotheek van materialen", de werkplaats inclusief gereedschap, machinerie en techniek, maar ook het grafisch ontwerp worden opgenomen in de expo. Hetzelfde geldt voor de unieke en indrukwekkende collectie modellen die voorafgingen aan de technische tekeningen, wat typerend is voor het werkproces van Gevers. Daar voegen zich nog meubels en accessoires aan toe, zoals de TBA stoel ontworpen voor de Taverne des Beaux-Arts (1959) of de CG01 lamp voor het restaurant Cap d'Argent.

De tentoonstelling presenteert ook een film van ontwerper en regisseur Alexandre Humbert. De film gaat op zoek naar de fysieke en emotionele sporen die zijn achtergebleven van het werk van Gevers en werpt een blik op de duurzaamheid van architectuur vandaag. De menselijkheid die we toeschrijven aan iedere creatie van Christophe Gevers, wordt gekenmerkt door zijn persoonlijke betrokkenheid en aandacht voor het detail in elke fase van het ontwerpproces.

'CHRISTOPHE GEVERS – L'ARCHITECTURE DU DÉTAIL'
| Datum | Van 11 oktober tot en met 10 maart 2024
| Plaats | Het Brussels Designmuseum, Belgiëplein 1, 1020 Brussel (vlak bij het Atomium)
| Website | designmuseum.brussels

HET BOEK
'CHRISTOPHE GEVERS'
| Auteur | Jean-Pierre Gabriel
| Verschijningsdatum | Eind november
| Uit bij | Be-Classics
| Prijs | 47,50 euro ■

Architectenkrant is een maandblad uitsluitend bestemd voor de professionelen in de architectuur

www.architectenkrant.be

Maria van Hongarijelaan 64 b6,
1083 Brussel
Tel. 02 772 40 47 - Fax : 02 771 98 01
info@mediaxel.com

Redactie : Nicolas Houyoux (hoofdredacteur)
nicolas.houyoux@mediaxel.com

Publication Manager Bea Buyse :
Tel. + 32 (0)477 77 93 68
bea.buyse@mediaxel.com

Sales Manager Nathalie Mommens :
Tel. + 32 (0)475 70 50 88
nathalie.mommens@mediaxel.com

Totaal bereik : 13.700 architecten.
Artikels, foto's en tekeningen in het redactioneel gedeelte van de Architectenkrant bevatten geen publiciteit; producten en bedrijven worden hier uitsluitend vermeld ter informatie van de lezers. Artikels met informatie van eerder publicitaire aard worden opgenomen met de vermelding 'productinfo, advertorial,...'. Alleen de auteurs zijn verantwoordelijk voor de artikels, foto's, illustraties en standpunten die in de Architectenkrant verschijnen.

Copyright 2023 - MediaXel bvba.
Alle rechten voorbehouden, die van vertaling inbegrepen. Paraît également en français.

forster presto xs

Onze minimalist.

De superslanke stalen profielen van Forster laten een maximale daglichtinval en transparantie toe. Dankzij het elegante en slanke profiel is aanzicht mogelijk vanaf 23 mm. Forster Presto XS-profielen passen perfect in de hedendaagse architectuur en projecten op zoek naar een minimalistisch en puristisch design.